

Datganiadau Ariannol a Nodiadau i'r Cyfrifon ar gyfer 2021/22

Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022

	Nodyn	2021/22 £'000	2020/21 £'000
Costau staff	3	119,215	106,498
Gwaith cyfalaf a wariwyd yn ystod y flwyddyn	4	25,635	19,657
Gwariant arall	5	110,128	98,788
Cyfanswm gwariant gweithredu		254,978	224,943
Incwm taliadau	6	(37,311)	(36,721)
Incwm masnachol ac arall	6	(48,072)	(39,467)
Cyllid Ewropeaidd a chyllid allanol arall	6	(2,198)	(2,218)
Incwm o gontractau gyda chwsmeriaid		(87,581)	(78,406)
Gwariant gweithredu net cyn enillion ar ailbriso asedau ariannol biolegol		167,397	146,537
Enillion ar ailbriso asedau biolegol	7.1	(104,647)	(231,689)
Enillion ar ailbriso asedau ariannol	9	(4,154)	(8,607)
Gwariant net ar gyfer y flwyddyn ar ôl enillion ar ailbriso asedau biolegol ac ariannol		58,596	(93,759)

	Nodyn	2021/22 £'000	2020/21 £'000
Cyllido ar asedau a rhwymedigaethau cynlluniau pensiwn	14.2.5	2,294	117
Enillion/colledion net ar ailbriso		975	18
Diffyg/(Gwarged) ar gyfer y flwyddyn		61,865	(93,624)
Gwariant net cynhwysfawr arall			
Ailfesuriadau actiwaraidd pensiynau	14.2.5	(64,008)	97,861
Enillion ar ailbriso eiddo, peiriannau ac offer	SoCTE	(356,562)	(637,477)
Cyfanswm gwariant net ar gyfer y flwyddyn		(358,705)	(633,240)

Datganiad o Sefyllfa Ariannol

Fel yr oedd ar 31 Mawrth 2022

	Nodyn	31 March 2022 £'000	31 March 2021 £'000
Asedau anghyfredol			
Eiddo, peiriannau ac offer	7.1	2,020,356	1,688,090
Asedau treftadaeth	7.1	7,403	7,403
Asedau biolegol	7.1	457,790	360,940
Asedau anniriaethol	7.2	29,602	27,308
Asedau ariannol	9	16,807	14,128
Symiau derbyniadwy hirdymor	10	3,451	3,451 3,342
Cyfanswm asedau anghyfredol		2,535,409	2,101,211
Asedau cyfredol			
Eiddo, peiriannau ac offer a gedwir i'w gwerthu		399	703
Ased ariannol a gedwir i'w gwerthu	9	1,475	0
Rhestrau eiddo		580	2,082

	Nodyn	31 March 2022 £'000	31 March 2021 £'000
Masnach a symiau derbyniadwy eraill	10	26,536	19,456
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod	11	8,993	7,855
Cyfanswm asedau presennol		37,983	30,096
Cyfanswm asedau		2,573,392	2,131,307
Rhwymedigaethau cyfredol			
Masnach a symiau taladwy eraill	12	(38,206)	(32,026)
Darpariaethau	13	(266)	(73)
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol		(38,472)	(32,099)
Asedau llai rhwymedigaethau cyfredol		2,534,920	2,099,208
Rhwymedigaethau anghyfredol			
Rhwymedigaethau pensiwn	14.2.5	(54,374)	(106,644)
Rhwymedigaethau ariannol	8	(39,844)	(39,897)
Symiau taladwy hirdymor	12	(3,733)	(4,055)
Cyfanswm rhwymedigaethau anghyfredol		(97,951)	(150,596)

	Nodyn	31 March 2022 £'000	31 March 2021 £'000
Asedau llai rhwymedigaethau		2,436,969	1,948,612
Ecwiti trethdalwyr a chronfeydd eraill wrth gefn			
Cronfa gyffredinol	SoCTE	565,154	459,285
Cronfa ailbrizio	SoCTE	1,926,189	1,595,971
Cronfa pensiynau	SoCTE	(54,374)	(106,644)
Cyfanswm ecwiti trethdalwyr		2,436,969	1,948,612

Datganiad Llifoedd Arian

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022

	Nodyn	2021/22 £'000	2020/21 £'000
Llifoedd arian o weithgareddau gweithredu			
Gwariant gweithredu net	SoCNE	(167,397)	(146,537)
Addasu trafodiadau anariannol		54,775	39,053
Symudiad mewn masnach a symiau derbyniadwy eraill	10	(7,189)	(2,705)
Symudiad mewn masnach a symiau taladwy eraill	12	5,858	3,455
Symudiad mewn rhwymedigaethau ariannol	SoFP	(53)	(45)
Symudiad mewn darpariaethau	SoFP	193	(339)
Llif arian parod net o weithgareddau gweithredu		(113,813)	(107,118)
Llifoedd arian parod o weithgareddau buddsoddi			
Prynu asedau diriaethol	7.1	(8,154)	(7,344)
Prynu asedau anniriaethol	7.2	(7,705)	(8,827)
Enillion o gael gwared ar eiddo, peiriannau ac offer		1,158	730

	Nodyn	2021/22 £'000	2020/21 £'000
Llif arian parod net o weithgareddau buddsoddi		(14,701)	(15,441)
Llifoedd arian parod o weithgareddau cyllido			
Grantiau gan Lywodraeth Cymru	SoCTE	129,652	105,313
Cyllido Net		129,652	105,313
Cynnydd/(gostyngiad) net mewn arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod yn y cyfnod		1,138	(17,246)
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod		7,855	25,101
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod	11	8,993	7,855

Datganiad o newidiadau mewn ecwiti trethdalwyr

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022

	Cronfa Gyffredinol £'000	Cronfa Ailbrisio £'000	Cronfa Bensiwn £'000	Cyfanswm £'000
Balans agoriadol	459,285	1,595,971	(106,644)	1,948,612
Gwariant net cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	358,705	0	0	358,705
Symudiad yn ystod y flwyddyn				
Ailbrisio eiddo, peiriannau ac offer	(356,562)	356,562	0	0
Ailbrisiad a wireddwyd	26,344	(26,344)	0	0
Symudiad actiwaraidd ar y cynllun pensiwn	(64,008)	0	64,008	0
Cynnydd mewn rhwymedigaethau pensiwn	11,738	0	(11,738)	0
Cyfanswm symudiad yn ystod y flwyddyn	(382,488)	330,218	52,270	0
Cyllid				
Grantiau gan Lywodraeth Cymru	129,652	0	0	129,652
Balans ar 31 Mawrth 2022	565,154	1,926,189	(54,374)	2,436,969

Cronfa Gyffredinol – yn adlewyrchu sefyllfa gronnus gwariant net a chyllid gan Lywodraeth Cymru.

Cronfa Ailbrisio – yn adlewyrchu balans cronrus ailbrisio a mynegeoio asedau anghyfredol.

Cronfa Bensiwn – yn adlewyrchu sefyllfa gronnus rhwymedigaethau net y cynllun pensiwn.

Ffigurau cymharol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021

	Cronfa Gyffredinol £'000	Cronfa Ailbriso £'000	Cronfa Bensiwn £'000	Cyfanswm £'000
Balans agoriadol	234,407	977,163	(1,511)	1,210,059
Gwariant net cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	633,240	0	0	633,240
Symudiad yn ystod y flwyddyn				
Ailbriso eiddo, peiriannau ac offer	(637,477)	637,477	0	0
Ailbrisiad a wireddwyd	18,669	(18,669)	0	0
Symudiad actiwaraidd ar y cynllun pensiwn	97,861	0	(97,861)	0
Cynnydd mewn rhwymedigaethau pensiwn	7,272	0	(7,272)	0
Cyfanswm symudiad yn ystod y flwyddyn	(513,675)	618,808	(105,133)	0
Cyllid				
Grantiau gan Lywodraeth Cymru	105,313	0	0	105,313
Balans ar 31 Mawrth 2021	459,285	1,595,971	(106,644)	1,948,612

Nodyn 1 Polisiâu cyfrifyddu

1.1 Gofyniad i baratoi cyfrifon

Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â llawlyfr adroddiadau ariannol (FReM) 2021/22 y Llywodraeth a gyhoeddwyd gan Drysorlys Ei Mawrhydi, a gyda'r cyfarwyddyd cyfrifon a roddwyd gan Lywodraeth Cymru yn unol â pharagraff 23(1) o Orchymyn Corff Adnoddau Naturiol Cymru (Sefydlu) 2012.

Mae'r polisiâu cyfrifyddu sydd wedi'u cynnwys yn y FReM yn cymhwyso'r safonau adroddiadau ariannol rhyngwladol (IFRS) fel y'u haddaswyd neu eu dehonglwyd ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus. Lle mae'r FReM yn caniatáu dewis polisi cyfrifyddu, mae'r cyfrifon hyn yn dilyn y polisi sydd fwyaf priodol i roi golwg wir a theg ar Cyfoeth Naturiol Cymru.

Disgrifir y polisiâu a fabwysiadwyd isod ac yn y gwahanol nodiadau i'r cyfrifon. Fe'u cymhwyswyd yn gyson wrth ymdrin ag eitemau yr ystyrir eu bod yn berthnasol i'r cyfrifon.

Wrth baratoi datganiadau ariannol, mae'n ofynnol gwneud amryw o amcangyfrifon a rhagdybiaethau sy'n effeithio ar gymhwyso polisiâu cyfrifyddu a symiau yr adroddir amdanynt. Mae'r holl amcangyfrifon a dyfarniadau o'r fath yn cael eu hadolygu'n barhaus. Cydnabyddir diwygiadau i amcangyfrifon cyfrifyddu yn y cyfnod y caiff yr amcangyfrif ei ddiwygio ac mewn unrhyw gyfnod yn y dyfodol yr effeithir arno. Mae'r holl amcangyfrifon yn seiliedig ar wybodaeth am ffeithiau ac amgylchiadau cyfredol, rhagdybiaethau ynghylch digwyddiadau'r gorffennol a rhagolygon am ddigwyddiadau yn y dyfodol.

Dangosir y meysydd amcangyfrif a dyfarniadau beirniadol mwyaf arwyddocaol yn erbyn y nodiadau perthnasol, a gall gwir ganlyniadau yn y dyfodol fod yn wahanol i'r amcangyfrifon hyn.

1.2 Confensiwn cyfrifyddu

Mae'r cyfrifon hyn wedi cael eu paratoi ar sail croniadau, o dan y confensiwn cost hanesyddol, a addaswyd yn unol â'n polisiâu i roi cyfrif am ailbrisio eiddo, offer a chyfarpar, asedau biolegol, anniriaethol ac ariannol i werth teg fel y pennwyd gan y safon cyfrifyddu berthnasol.

Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi'u seilio ar egwyddor busnes gweithredol.

1.3 Cymorth grant

Mae cymorth grant a grantiau eraill a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru yn cael eu trin fel cyllid a dderbynnir gan barti rheoli. Fe'u cofnodir fel trafodiad cyllido ac fe'u credydir yn uniongyrchol i'r gronfa gyffredinol yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol ac nid trwy'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr.

1.4 Incwm, gwariant a grantiau

Mae sail croniadau cyfrifyddu yn golygu bod incwm a gwariant a ddatgelir yn y cyfrifon yn cael eu cyfrif yn y flwyddyn y mae'r gweithgaredd perthnasol yn cael ei gynnal, yn hytrach na phan fydd taliadau arian parod yn cael eu gwneud neu eu derbyn.

Ffioedd hawlddewis ac incwm cysylltiedig a dderbynnir gan weithredwyr ffermydd gwynt yw'r unig eithriad, a rhoddir cyfrif amdanynt yn y flwyddyn y cânt eu derbyn. Mae'r incwm a gynhrychir gan ffermydd gwynt sy'n ddarostyngedig i Nodyn Cyngor Technegol 8: Cynllunio ar gyfer Ynni Adnewyddadwy (TAN 8) yn daladwy i Lywodraeth Cymru. Cesglir yr incwm gan Cyfoeth Naturiol Cymru, tynnir y gwariant perthnasol o'r incwm a throsglwyddir y balans i Lywodraeth Cymru. Mae'r brydles ar gyfer fferm wynt Cefn Croes yn eithriad yn yr ystyr bod yr incwm a gynhrychir gan y brydles hon yn cael ei gadw gan Cyfoeth Naturiol Cymru, er yn y flwyddyn ariannol hon cafodd rhan o'r incwm hwn ei dalu i Lywodraeth Cymru. I gyfateb i'r ffordd y mae Llywodraeth Cymru yn cyfrifyddu, dangosir gwerth net incwm o ffermydd gwynt ar ôl didynnu'r taliad i Lywodraeth Cymru yn yr incwm ynni adnewyddadwy yn nodyn 6.

Mae incwm a dderbynnir cyn gwneud y gwaith yn cael ei drin fel incwm gohiriedig.

Pan gydnabuwyd incwm a gwariant ond na dderbyniwyd na thalwyd arian parod, cofnodir swm taladwy neu dderbyniadwy am y swm perthnasol yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol. Pan na fydd dyledion yn cael eu setlo o bosibl, mae balans y symiau derbyniadwy yn cael ei gofnodi a chodir tâl ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr am yr incwm na fyddai o bosibl yn cael ei gasglu.

Mae trafodion gwerthu a phrynu sydd â chysylltiad cynhenid, ac y dderbynnir neu y gwneir un taliad ar eu cyfer, yn cael eu cyfrif fel un trafodiad. Cymhwysir y polisi cyfrifyddu sy'n briodol i brif elfen y trafodiad.

Cydnabyddir cyfraniadau grant a dderbynnir nad ydynt yn gymorth grant neu na dderbynnir gan Lywodraeth Cymru fel incwm yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr.

1.5 Stocrestrau

Mae stocrestr yn cynnwys stociau coed sydd wedi cwmpo ac sy'n cael eu prisio fel gwerth teg llai'r costau gwerthu amcangyfrifedig y disgwylir mynd iddynt tan eu cwblhau a'u gwaredu. Amcangyfrifir gwerth teg gan ddefnyddio prisiau gwerthu disgwylidig.

1.6 Treth ar werth

Dosberthir CNC fel corff y mae adran 33 o Ddeddf Treth Ar Werth (TAW) 1994 yn berthnasol iddo, ac yn unol â hynny, mae'n adennill treth a dalwyd ar weithgareddau busnes a gweithgareddau nad ydynt yn fusnes. Mae adennill TAW ar gyflenwadau eithriedig yn dibynnu ar y trothwy ar gyfer gweithgareddau eithriedig. Ym mhob achos, pan godir treth allbwn, neu y gellir adennill treth fewnbwn, nodir y symiau a gynhwysir yn y cyfrifon hyn yn net o TAW.

1.7 Ardaloedd draenio mewnol

Mae CNC yn gweithredu fel y bwrdd draenio sy'n cynnal 13 o ardaloedd draenio mewnol yng Nghymru. Ariennir y gwaith a wneir ym mhob ardal drwy gyfuniad o ardrethi draenio a godir ar ddeiliaid tir amaethyddol ac ardollau arbennig y mae awdurdodau lleol yn eu talu mewn perthynas â thir nad yw'n amaethyddol.

Mae'n ofynnol, o dan adran 40 o Ddeddf Draenio Tir 1991, i CNC bennu ardrethi draenio, a thrwy reoliad 7 Rheoliadau Byrddau Draenio Mewnol (Cyllid) 1992, i gyhoeddi ardollau arbennig cyn 15 Chwefror y flwyddyn ariannol cyn y flwyddyn y maent yn ymwneud â hi.

Gosodwyd yr ardrethi draenio, ardollau arbennig a phraeseptau ar gyfer 2021/22 gan Cyfoeth Naturiol Cymru, sy'n gweithredu fel y bwrdd draenio. Mae'r incwm hwn wedi'i gynnwys yn nodyn 6.

1.8 Asedau diriaethol

Yn draddodiadol, mae tir ac adeiladau a strwythurau cyhoeddus (yr adroddir amdanynt mewn strwythurau gweithredol) wedi cael prisiad proffesiynol llawn bob pum mlynedd yn unol â safonau gwerthuso a phrisio (Llyfr Coch) Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (RICS).

Yn 2020/21, sefydlwyd rhaglen dreigl ar gyfer Prisiadau llawn (gweler Nodyn 7). Rhwng prisiadau llawn, mae asedau'n cael prisiad interim bob blwyddyn. Ar gyfer 2021/21, darparwyd y prisiadau hyn gan gwmnïau perthnasol o syrfewyr siartredig neu gan briswyr mewnol. Cwblhawyd y prisiadau ar gyfer yr asedau hyn hefyd yn unol â gofynion Llyfr Coch RICS fel y cyfeiriwyd ato uchod.

1.9 Mabwysiadu dehongliadau Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) neu'r llawlyfr adrodd ariannol (FReM) newydd a diwygiedig a newidiadau mewn polisiau cyfrifyddu

Newidiadau mewn polisiau cyfrifyddu

Ni fu unrhyw newidiadau mewn polisiau cyfrifyddu yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022.

Newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifyddu

Ni fu unrhyw newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifyddu yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022.

Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol sy'n effeithiol yn y datganiadau ariannol hyn

Mae'r holl Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS), dehongliadau a diwygiadau sy'n effeithiol yn ystod y cyfnod adrodd hwn wedi'u mabwysiadu yn y datganiadau hyn.

Safonau adrodd ariannol rhyngwladol sy'n effeithiol ar gyfer blynyddoedd ariannol yn y dyfodol

IAS 8 – Polisiâu Cyfrifyddu, Newidiadau mewn Amcangyfrifon a Gwallau Cyfrifyddu

Mae angen datgeliadau mewn perthynas ag IFRS newydd, diwygiadau a dehongliadau sydd, neu a fydd yn berthnasol ar ôl y cyfnod adrodd. Mae nifer o IFRS, diwygiadau a dehongliadau a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol yn effeithiol mewn cyfnodau adrodd yn y dyfodol. Amlinellir y rhai sy'n berthnasol i Cyfoeth Naturiol Cymru isod. Nid yw Cyfoeth Naturiol Cymru wedi mabwysiadu unrhyw safonau IFRS newydd yn gynnar a bydd yn cymhwyso'r safonau pan gânt eu mabwysiadu'n ffurfiol yn y FReM.

IAS 1 - Cyflwyno Datganiadau Ariannol

Mae'r safon hon yn gosod y gofynion cyffredinol ar gyfer datganiadau ariannol gan gynnwys sut y dylid eu strwythuro, gofynion cynnwys sylfaenol a phrif gysyniadau megis busnes gweithredol. Ar 23 Ionawr 2020 cyhoeddodd yr IASB '*Dosbarthu Rhwymedigaethau fel rhai Cyfredol neu Anghyfredol (Diwygiadau i IAS1)*.' Gohiriwyd hyn wedyn a phenhwyd 1 Ionawr 2023 fel dyddiad gweithredu. Ni ddisgwyllir i'r diwygiad hwn gael effaith sylweddol ar adrodd ariannol.

IAS 16 - Eiddo, peiriannau ac offer

Mae'r safon hon yn amlinellu'r dull cyfrifyddu ar gyfer y rhan fwyaf o fathau o eiddo, peiriannau ac offer. Ar 14 Mai 2020 cyhoeddodd y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol (IASB) '*Property, Plant and Equipment — Proceeds before Intended Use (Amendments to IAS 16)*' i'w gweithredu ar gyfer cyfnodau sy'n cychwyn ar 1 Ionawr 2022 neu ar ôl hynny. Ni ddisgwyllir i'r diwygiad hwn gael effaith sylweddol ar adrodd ariannol.

IAS 37 - Darpariaethau, rhwymedigaethau digwyddiadol ac asedau digwyddiadol

Mae'r safon hon yn amlinellu'r dull cyfrifyddu ar gyfer darpariaethau (rhwymedigaethau lle mae'r amser neu'r swm yn ansicr), ynghyd ag asedau digwyddiadol (asedau posibl) a rhwymedigaethau digwyddiadol (rhwymedigaethau posibl a phresennol nad ydynt yn debygol neu na ellir eu mesur mewn ffordd ddibynadwy). Ar 14 Mai 2020 cyhoeddodd yr IASB '*Onerous Contracts — Cost of Fulfilling a Contract (Amendments to IAS 37)*' i'w gweithredu ar gyfer cyfnodau sy'n cychwyn 1 Ionawr 2022 neu ar ôl hynny. Ni ddisgwyllir i'r diwygiad hwn gael effaith sylweddol ar adrodd ariannol.

IAS 41 - Amaethyddiaeth

Mae'r safon hon yn amlinellu'r dull cyfrifyddu ar gyfer gweithgarwch amaethyddol – trawsnewid asedau biolegol (planhigion ac anifeiliaid byw) yn gynnyrch amaethyddol (cynnyrch wedi'i gynaeafu asedau biolegol yr endid). Ar 14 Mai 2020 cyhoeddodd yr IASB '*Annual Improvements to IFRS Standards 2018–2020 (taxation in fair value measurements)*' i'w gweithredu ar gyfer cyfnodau sy'n cychwyn ar 1 Ionawr 2022 neu ar ôl hynny. Ni ddisgwyllir i'r diwygiad hwn gael effaith sylweddol ar adrodd ariannol.

IFRS 16 – Prydlesi

Gohiriwyd y gwaith o weithredu'r safon hon, ac mae bellach yn effeithiol yn y sector cyhoeddus o 1 Ebrill 2022. Bydd yn disodli'r holl safonau IFRS presennol ar brydlesi. Mae IFRS 16 yn cyflwyno gofynion newydd neu ddiwygiedig ar gyfer dulliau cyfrifyddu prydlesi. Mae'n cyflwyno newidiadau arwyddocaol i ddulliau cyfrifyddu'r lesddeiliad trwy ddileu'r gwahaniaeth rhwng prydlesi gweithredol a phrydlesi cyllid a'u gwneud yn ofynnol cydnabod ased hawl ei ddefnyddio a rhwymedigaeth prydles pan fydd pob prydles yn cychwyn, ac eithrio ar gyfer prydlesi tymor byr a phrydlesi asedau gwerth isel.

Disgwylir i'r broes o gyflwyno IFRS 16 gael effaith berthnasol yn nhermau adrodd ariannol (gweler nodyn 16 am ragor o fanylion).

IFRS 17 – Cytundebau Yswiriant

Bydd y safon hon yn berthnasol i bob math o gontract yswiriant ac yn cynnig dull blociau adeiladu yn seiliedig ar werth presennol disgwylidig llif arian yn y dyfodol i fesur rhwymedigaethau contract yswiriant. Mae IFRS 17 yn effeithiol am gyfnodau blynyddol sy'n dechrau ar 1 Ionawr 2023, neu ar ôl hynny.

Mae Bwrdd Cynghori Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth (FRAB) yn cael sawl diweddariad gan Drysorlys Ei Mawrhydi ar y gwaith sy'n mynd rhagddo i weithredu IFRS 17. Hysbyswyd FRAB o'r trafodaethau sy'n mynd rhagddynt fel rhan o'r gweithgor technegol ar gyfer gweithredu IFRS 17, gan gynnwys ceisio deall ac amlinellu cwmpas IFRS 17 yn llawn. Mae FRAB yn awyddus i ddeall cwmpas ac effaith y safon hon ar y sector cyhoeddus, yn enwedig gan mai hon fydd y safon gyntaf a fabwysiadwyd yn y DU ar ôl i'r DU adael yr UE. Felly, bydd FRAB yn parhau i weithio ochr yn ochr â'r awdurdodau perthnasol a'r gweithgor technegol i sicrhau bod IFRS 17 yn cael ei gweithredu'n effeithiol. Byddwn yn parhau i adolygu'r datblygiadau a'r effaith bosibl.

1.10 Darpariaethau ariannol (safleoedd tirlenwi)

Ar gyfer pob safle tirlenwi, mae angen sefydlu trefniadau darpariaeth ariannol cyn cyflwyno trwydded. Rhaid i'r trefniadau darpariaeth ariannol fod ar waith cyn dechrau gweithrediadau gwaredu, ac mae angen i ddarpariaethau o'r fath fod yn ddigonol (mewn termau ariannol), yn ddiogel ac ar gael pan fo angen. Mae safleoedd tirlenwi yn cynnwys yr holl safleoedd gwastraff sy'n ddarostyngedig i'r gyfarwyddeb tirlenwi.

Mae'r canlynol yn brif systemau y bydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn eu derbyn ar gyfer dangos trefniadau darpariaeth ariannol:

- Bondiau adnewyddadwy (dangosir yn nodyn 12)
- Blaendaliadau arian parod gyda Cyfoeth Naturiol Cymru (dangosir yn nodyn 12)
- Cyfrifon Escrow
- Cytundebau gweithredoedd awdurdodau lleol
- Gwarantau rhiant-gwmni
- Cytundebau ymbarél (yn ymwneud â nifer o safleoedd)

1.11 Nodiadau i'r cyfrifon

Mae nodyn 2 yn cynnig dadansoddiad o incwm a gwariant i segmentau gweithredu.

Mae nodiadau 3 i 14 yn cynnig dadansoddiad o'r ffigurau perthnasol a adroddir yn y datganiadau o wariant net cynhwysfawr, sefyllfa ariannol a llif arian.

Mae nodiadau 15 i 23 yn ymwneud â ffigurau na ddatgelwyd mewn man arall yn y cyfrifon hyn.

2. Dadansoddiad o wariant gweithredu net fesul segment

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022

Mae'r segmentau hyn yn gydrannau er mwyn rheoli ac adrodd am wybodaeth ariannol yn fewnol.

Priodolwyd incwm a gwariant a ddangosir isod yn uniongyrchol i'r segmentau

	Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol £'000	Gweithrediadau £'000	Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu £'000	Cwsmeriaid, Cyfathrebu a Masnachol £'000	Strategaeth a Datblygu Corfforaethol £'000	Rheolir yn ganolog £'000	Cyfanswm £'000
Adroddwyd fesul segment							
Gwariant gweithredu	27,058	99,224	59,746	8,156	8,245	52,549	254,978
Incwm gweithredu	(37,593)	(43,295)	(1,307)	(5,256)	(130)	0	(87,581)
Cyfanswm	(10,535)	55,929	58,439	2,900	8,115	52,549	167,397
Gwariant cyfalaf	8,806	2,358	4,695	0	0	0	15,859

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn penderfynu y gellir defnyddio'r categorïau canlynol I fodloni'r gofyniad datgeliad dadgyfuno yn IRFS 15.

	Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol £'000	Gweithrediadau £'000	Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu £'000	Cwsmeriaid, Cyfathrebu a Masnachol £'000	Strategaeth a Datblygu Corfforaethol £'000	Rheolir yn ganolog £'000	Cyfanswm £'000
Adroddwyd fesul segment							
Ffioedd a thaliadau	36,813	268	230	0	0	0	37,311
Masnachol	780	41,720	186	5,256	130	0	48,072
Cyllid Ewropeaidd a chyllid allanol arall	0	1,307	891	0	0	0	2,198
Cyfanswm	37,593	43,295	1,307	5,256	130	0	87,581
Adroddwyd fesul segment							
Llywodraeth	1,219	2,249	619	5	129	0	4,221
Anllywodraethol	36,374	41,046	688	5,251	1	0	83,360
Cyfanswm	37,593	43,295	1,307	5,256	130	0	87,581

Dadansoddiad o wariant gweithredu net fesul segment (parhad)

Disgrifiad o segmentau

Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol

Mae'r Gyfarwyddiaeth Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol yn darparu gwasanaethau ariannol, archwilio a sicrhau risg, gwasanaethau TGCh, rheoli adeiladau a fflyd, a'r rhaglen adnewyddu.

Gweithrediadau

Y Gyfarwyddiaeth Gweithrediadau sy'n bennaf gyfrifol am reoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy yn ardal ddaearyddol Cymru, gan gynnwys ei hamgylchedd morol, ar draws holl gylch gwaith Cyfoeth Naturiol Cymru. Mae hefyd yn rheoli rhaglenni cyfalaf, gweithrediadau masnachol a gwasanaethau cynllunio a morol ar gyfer Cymru gyfan.

Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu

Mae'r Gyfarwyddiaeth Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu yn darparu cydgysylltiad canolog blaengar i'r sefydliad, gan arwain ar y gwaith o ddatblygu polisi a strategaeth, tystiolaeth, offer, safonau, arweiniad a chyngor i alluogi timau eraill Cyfoeth Naturiol Cymru, cydweithwyr yn Llywodraeth Cymru a phartneriaid i gyflawni eu cylch gwaith. Mae rhai rolau cyflawni uniongyrchol yn y gyfarwyddiaeth hefyd fel y gwasanaeth trwyddedu a'r gwasanaeth rhagweld llifogydd.

Cwsmeriaid, Cyfathrebu a Masnachol

Canolfan cysylltiadau allanol, cyfathrebu a chyswllt â chwsmeriaid. Yn 2020/21 ysgwyddodd y gyfarwyddiaeth hon y cyfrifoldeb dros wasanaethau masnachol a chymorth caffael a oedd eisoes wedi'u cynnwys yn y gwasanaeth cyllid a gwasanaethau corfforaethol.

Strategaeth a Datblygu Corfforaethol

Mae'r Gyfarwyddiaeth Datblygu a Strategaeth Gorfforaethol yn arwain nifer o swyddogaethau trawsbynciol Cyfoeth Naturiol Cymru, gan gynnwys cynllunio strategol a pherfformiad; gwelliant parhaus a rheoli rhaglenni; datblygu sefydliadol ac ymgysylltu â staff; a llywodraethu corfforaethol. Mae hefyd yn cefnogi bwrdd a phrif weithredwr Cyfoeth Naturiol Cymru.

Rheolir yn Ganolog

Incwm a gwariant a reolir yn ganolog ac na ddyrennir i gyfarwyddiaethau. Mae'n cynnwys dibrisiant, gwerth llyfr torri coed, croniadau diwedd blwyddyn ar gyfer darpariaethau

Ffigurau cymharol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021

	Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol £'000	Gweithrediadau £'000	Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu £'000	Cwsmeriaid, Cyfathrebu a Gwybodaeth £'000	Strategaeth a Datblygu Corfforaethol £'000	Rheolir yn Ganolog £'000	Cyfanswm £'000
Adroddwyd fesul segment							
Gwariant gweithredu	7,730	94,851	56,300	17,433	8,081	40,548	224,943
Incwm gweithredu	(37,150)	(35,706)	(1,462)	(4,004)	(84)	0	(78,406)
Cyfanswm	(29,420)	59,145	54,838	13,429	7,997	40,548	146,537
Gwariant cyfalaf	11,147	4,160	864	0	0	0	16,171

3. Costau staff

Mae manylion pellach am gostau a niferoedd staff bellach yn cael eu datgelu yn yr adroddiad taliadau a staff.

	Staff parhaol	Staff arall	Cyfanswm	Cyfanswm
	2021/2022	2021/2022	2021/2022	2020/2021
	£'000	£'000	£'000	£'000
Taliadau a chyflogau	78,250	14,873	93,123	87,338
Nawdd cymdeithasol a chostau trethu eraill	8,346	625	8,971	8,089
Costau oensiwm eraill	19,804	611	20,415	13,900
Cyfanswm costau cyflog net	106,400	16,109	122,509	109,327
Gwariant arall ar gyfer staff			9,463	8,301
Llai symiau a godir ar brosiectau cyfalaf			(12,757)	(11,130)
Cyfanswm costau staff			119,215	106,498

4. Gwaith cyfalaf a osodwyd mewn treuliau yn y flwyddyn

Categoriâu	Gwirioneddol 2021/22 £'000	Gwirioneddol 2020/21 £'000	Wedi'i ymrwymo 31 Mawrth 2022 £'000	Wedi'i ymrwymo 31 Mawrth 2021 £'000
Gwaith gweithredol	23,113	16,609	10,211	6,722
Grantiau cyfalaf	2,522	3,048	1,719	111
Cyfanswm	25,635	19,657	11,930	6,833

Mae gwaith cyfalaf a osodwyd mewn treuliau yn y flwyddyn yn ymwneud â gwariant sy'n gyfalaf o ran natur

ond lle nad Cyfoeth Naturiol Cymru sy'n gyfrifol am y risgiau a'r buddion sy'n gysylltiedig â bod yn berchen ar yr ased sy'n cael ei adeiladu. Yn unol ag IAS 16, nodir bod gwariant yn wariant cyfalaf pan fydd yn gysylltiedig ag asedau y bwriedir eu defnyddio yn barhaus i gyflawni neu wireddu swyddogaethau CNC neu at ddiben gweinyddol. Nid ydynt wedi'u bwriadu i'w gwerthu yn ystod proses arferol y busnes. At ddibenion gwaith cyfalaf a osodwyd mewn treuliau yn y flwyddyn, gellir diffinio natur gyfalaf trwy gytundeb grant cyfalaf gan Lywodraeth Cymru hefyd.

Dyma'r meini prawf i nodi bod gwariant yn waith cyfalaf a osodwyd mewn treuliau yn y flwyddyn:

- Lle mae cyllid cyfalaf dynodedig Llywodraeth Cymru wedi'i neilltuo i gynllun, na fyddai'n arwain fel arfer at gaffael ased diriaethol neu anniriaethol sy'n eiddo i Cyfoeth Naturiol Cymru yn unol ag IAS 16
- Lle nad yw'r risg a'r buddion sy'n gysylltiedig â bod yn berchen ar yr ased yn eiddo i Cyfoeth Naturiol Cymru, ond yn hytrach i drydydd parti, neu
- Lle na fyddai modd nodi'r ased sy'n cael ei greu, waeth beth yw'r ffynhonnell ariannu, mewn unrhyw ymarferiad dilysu asedau yn y dyfodol.

Mae gwaith gweithredol yn cynnwys:

Asedau rheoli perygl llifogydd ac arfordirol wedi'u hadeiladu ar dir nad yw Cyfoeth Naturiol Cymru yn berchen arno ond lle mae ganddo bwerau caniatol i gynnal amddiffyniad, megis:

- Adfer ac adnewyddu
Gwaith i sicrhau bod cyflwr yr amddiffynfeydd llifogydd yn cael ei gadw yn y cyflwr priodol a'i adfer i'r cyflwr hwnnw yn ôl yr angen.
- Argloddiau
Creu neu wella argloddiau neu eu gwneud yn uwch ar hyd cyrsiau dŵr i leihau'r risg y bydd y dŵr yn dianc o sianel yr afon.
- Mapio Llifogydd
Cynhyrchu mapiau aml-haenog sy'n cyflwyno gwybodaeth am lifogydd o ddŵr daear, afonydd a'r môr yng Nghymru, ac sy'n cynnwys gwybodaeth am amddiffynfeydd llifogydd a'r ardaloedd sy'n elwa ar yr amddiffynfeydd llifogydd hynny.
- Gosod seilbyst
Gosod seilbyst ar hyd glannau'r afon i'w cryfhau a diogelu'r tir cyfagos ac atal tirlithriadau i'r afon ac achosi rhwystrau. Byddai'r gwaith hwn o dan y ddaear i raddau helaeth.
- Gwelliannau i geuffosydd a sianelau
Atgyweirio neu ailosod ceuffosydd o dan dir, ffyrdd ac eiddo a gwella sianeli sy'n cynorthwyo llif cyrsiau dŵr.
- Strategaethau rheoli perygl llifogydd
Datblygu strategaethau i gynnig opsiynau hirdymor o ran rheoli'r perygl o lifogydd i gynnwys ardal fawr. O'r strategaethau hirdymor y mae prosiectau risg llifogydd unigol yn cael eu datblygu.
- Cynlluniau rheoli llifogydd
Mae Cynlluniau Rheoli Lefel y Dŵr a Chynlluniau Rheoli Llifogydd Dalgylch yn cael eu paratoi gyda'r nod o lunio polisiau rheoli'r perygl o lifogydd sy'n rheoli'r perygl o lifogydd mewn modd cynaliadwy ar gyfer yr hirdymor ar draws dalgylch.
- Gwaith arall
Gwneud gwelliannau i lociau a dyfrffyrdd eraill, amnewid telemetreg a gwella cynefinoedd pysgod. Creu dyluniad manwl o systemau trin dŵr i atal llygredd dŵr o fwyngloddiau. Llunio astudiaethau dichonoldeb, adeiladu a datblygu ceuffyrdd o amgylch y mwyngloddiau i ddargyfeirio'r dŵr i ffwrdd o'r mwyngloddiau.

Gwaith sy'n gwella statws cadwraeth tir nad yw o dan reolaeth uniongyrchol Cyfoeth Naturiol Cymru. Mae hyn yn cynnwys gwella safleoedd coetir hynafol a blannwyd â blaenoriaeth 1 a llwybrau newydd a adeiladwyd at ddefnydd y cyhoedd.

Gwneud gwelliannau i gronfeydd dŵr lle mae Deddf Cronfeydd Dŵr 1975 yn gosod y cyfrifoldeb hwnnw ar berchennog y gronfa ddŵr. Yn benodol, cymerir y mesurau hyn er budd diogelwch.

Grantiau cyfalaf

Grantiau yw'r rhain, yn bennaf i awdurdodau lleol, sy'n ariannu gwaith o natur gyfalaf. Mae'n cynnwys gwaith ar Lwybr Arfordir Cymru a grantiau i gynorthwyo gyda phrynu tir.

5. Gwariant arall

	2021/22	2020/21
	£'000	£'000
Eitemau arian parod		
Gwasanaethau a brynwyd i mewn	18,944	19,680
Cytundebau gweithredu cronfeydd dŵr	10,510	9,591
Costau TGCh	7,879	6,398
Cynnal a chadw'r rhwydwaith ffyrdd coedwig	5,319	4,718
Deunyddiau ac offer	4,423	4,396
Costau cynnal swyddfeydd	3,950	3,781
Costau fflyd	3,916	3,579
Cytundebau cydweithredol	1,405	2,654

	2021/22	2020/21
	£'000	£'000
Grantiau	1,087	2,631
Cytundebau lefel gwasanaeth	2,450	2,289
Costau cysylltiedig â staff	2,242	2,199
Rhent	1,853	1,969
Ffioedd a chostau llys	1,165	1,681
Ardrethi	721	823
Costau gweithredol	564	562
Teithio a chynhaliaeth	440	227
Ffioedd archwilio statudol	193	188
Grantiau Ewropeaidd	88	167
Colledion a thaliadau arbennig 1.	1,154	121
Is-gyfanswm	68,303	67,654
Gwariant nad yw'n arian parod		
Gwerth y pren a werthwyd	29,856	22,824

	2021/22	2020/21
	£'000	£'000
Dibrisiant, amorteiddiad ac amhariad	9,700	8,855
Dadgydnabod asedau 2.	1,928	451
Colledion 1.	1,555	18
Symudiad ar y golled credyd disgwylidig	(778)	199
(Enillion)/Colledion wrth waredu	(219)	(250)
Symudiad ar ddarpariaethau eraill	102	(327)
Symudiad ar gytundebau gweithredu cronfeydd dŵr	(319)	(636)
Is-gyfanswm	41,825	31,134
Cyfanswm	110,128	98,788

Mae manylion y dyledion sy'n cael eu dileu, y colledion a'r taliadau arbennig yn cael eu dangos yn Adroddiad Seneddol ac Archwilio.

Cafodd asedau strwythur cyhoeddus gwerth £1,718k nad ydynt yn eiddo i Cyfoeth Naturiol Cymru nac yn cael eu cynnal ganddo a chostau datblygu TGCh anniriaethol gwerth £210,000 eu dadgydnabod yn ystod 2021/22 (costau datblygu TGCh gwerth £451k yn 20/21).

6. Dadansoddi incwm

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth I ben 31 mawrth 2022

	2021/22	2020/21
	£'000	£'000
Taliadau tynnu	19,132	18,795
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: ansawdd dŵr	6,563	6,917
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: gosodiadau	3,158	3,346
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: gwastraff	2,029	2,405
Taliadau diogelu amgylcheddol eraill	1,830	1,506
Trwyddedau pysgota	1,166	1,166
Rheoleiddio niwclear	1,375	474
Gwastraff peryglus	979	929
Gwaith adnoddau dŵr y gellir codi tâl amdano	684	671
Trwyddedu morol	300	299
Masnachu allyriadau	95	213
Incwm taliadau	37,311	36,721

	2021/22	2020/21
	£'000	£'000
Incwm o bren	36,944	30,561
Incwm o ynni adnewyddadwy	5,166	3,976
Incwm o ardaloedd draenio mewnol	1,611	1,630
Incwm o ystadau	2,966	1,448
Costau cyfreithiol a adenillwyd ac incwm Deddf Elw Troseddau	283	871
Darparu gwybodaeth a gwasanaethau	882	719
Incwm amrywiol	188	236
Llog derbyniadwy	32	26
Incwm masnachol ac arall	48,072	39,467
Incwm Ewropeaidd	1,773	1,657
Grantiau a chyfraniadau	425	561
Cyllid Ewropeaidd a chyllid allanol arall	2,198	2,218
Cyfanswm incwm		78,406

Dangosir incwm ynni adnewyddadwy yn net o ffioedd sy'n ddyledus i Lywodraeth Cymru mewn perthynas ag incwm ynni gwynt. Mae'r balans o £5,166 (yn 2020/21, £3,976k) yn cynrychioli incwm gwerth £12,900k (yn 2020/21, £14,749k) ar ôl didynnu'r taliad ffioedd i Lywodraeth Cymru o £7,734k (yn 2020/21, £10,773k).

Yn cynnwys incwm a hawlr trwy Swyddfa Ariannu Ewropeaidd Cymru ar gyfer prosiectau a ariennir gan Ewrop.

6.1 Dadansoddi ffioedd a thaliadau

Y flwyddyn a ddaeth I ben 31 Mawrth 2022

	Inccwm wedi'l filio £'000	Gwariant £'000	Gwarged/ (Diffyg) £'000
Taliadau tynnu	19,827	19,132	695
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: ansawdd dŵr	6,506	6,563	(57)
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: gosodiadau	3,498	3,158	340
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: gwastraff	2,106	2,029	77
Taliadau diogelu amgylcheddol eraill	1,599	1,830	(231)
Trwyddedau pysgota	1,166	1,166	0
Rheoleiddio niwclear	1,339	1,375	(36)
Gwastraff peryglus	1,003	979	24
Gwaith adnoddau dŵr y gellir codi tâl amdano	684	684	0

	Inccwm wedi'l filio	Gwariant	Gwarged/ (Diffyg)
	£'000	£'000	£'000
Trwyddedu morol	300	300	0
Masnachu allyriadau	94	95	(1)
Cyfanswm	38,122	37,311	811

Ffigurau cymharol – ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben ar 31 mawrth 2021

	Incwm wedi'l filio	Gwariant	Gwarged/ (Diffyg)
	£'000	£'000	£'000
Taliadau tynnu	18,979	18,795	184
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: ansawdd dŵr	6,421	6,917	(496)
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: gosodiadau	3,526	3,346	180
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: gwastraff	2,480	2,405	75
Taliadau diogelu amgylcheddol eraill	1,316	1,506	(190)
Trwyddedau pysgota	1,166	1,166	0
Rheoleiddio niwclear	476	474	2

Gwastraff peryglus	989	929	60
Gwaith adnoddau dŵr y gellir codi tâl amdano	671	671	0
Trwyddedu morol	312	299	13
Masnachu allyriadau	213	213	0
Cyfanswm	36,549	36,721	(172)

Cydnabyddir refeniw ar sail yr ystyriaeth a bennir mewn contract gyda'r cwsmer. Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn cydnabod refeniw yn unol â'r pum cam a nodir yn IFRS 15 Refeniw o gontractau gyda chwsmeriaid. Cydnabyddir refeniw pan fydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn cyflawni rhwymedigaeth perfformiad.

Mae incwm o daliadau ar gyfer rheoleiddio busnesau yng Nghymru i fonitro a rheoli eu heffaith ar yr amgylchedd, boed yn aer, dŵr neu dir, yn deillio o gyfuniad o ffioedd a thaliadau. Gellir rhannu incwm taliadau i ddau brif gategori: cais am drwydded neu hawlen y cydnabyddir refeniw ar ei chyfer ar adeg y cais, a'r tâl cynhaliaeth sy'n gysylltiedig â thrwyddedau a hawlenni, sy'n rhoi hawl gyfreithiol i'r cwsmer gyflawni ei weithrediad am gyfnod o amser o dan reoliad Cyfoeth Naturiol Cymru. Cydnabyddir incwm cynhaliaeth o'r fath wrth gael ei filio ar yr adeg y mae cyfnod y drwydded newydd yn cychwyn.

Ar gyfer trafodion masnachol, mae'r cwsmer yn derbyn ac yn defnyddio'r buddion a ddarperir ar yr un pryd, a chydabyddir y refeniw ar adeg benodol.

Yn unol â Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru, mae ffioedd a thaliadau yn cael eu pennu ar sail adennill costau llawn gan ystyried balansau'r cynllun. Mae gwargedion a diffygion cronedig sy'n ymwneud â'n cynlluniau taliadau yn cael eu trin fel incwm gohiriedig neu incwm cronedig yn dibynnu a yw'r cynllun codi tâl mewn gwarged neu ddiffyg. Dim ond pan fyddant wedi codi ar ddamwain o ganlyniad i amgylchiadau heb eu cynllunio yn unol â diffiniad Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru y mae'r balansau hyn yn cael eu trin fel incwm gohiriedig, neu lle mae cynllun yn y dyfodol i ddefnyddio'r balansau hynny. Ystyrir y balansau incwm gohiriedig a chonedig wrth bennu ffioedd a thaliadau blynyddoedd i ddod er mwyn cyflawni sefyllfa adennill costau dros gyfnod rhesymol o amser, nad yw, oherwydd gwahaniaethau amseru, yn cael ei ystyried yn briodol o fewn un flwyddyn ariannol.

Mae gennym drefniant trosiannol lle bydd balansau perthnasol heb gynllun yn cael eu lleihau erbyn 31 Mawrth 2023. Mae'r driniaeth hon yn mynd y tu hwnt i'r meini prawf cydnabod refeniw safonol a amlinellir yn y paragraff cyntaf uchod.

Dyfarniad sylweddol

Gwneir dyfarniad ynghylch bodloni rhwymedigaethau perfformiad ar ffioedd a thaliadau ac incwm masnachol yn unol ag IFRS15. O fewn symiau derbyniadwy (Nodyn 10) a symiau taladwy (Nodyn 12), mae balansau incwm cronedig a gohiriedig ar gyfer ffioedd a thaliadau lle mae gwarged neu ddiffyg. Fel y soniwyd uchod, mae'n ofynnol i gynlluniau codi tâl adennill costau dros gyfnod rhesymol o amser, ac mae angen dyfarniad wrth asesu'r ffactorau y tu ôl a fydd y gwarged neu'r diffyg yn arwain at sefyllfa adennill costau dros y cyfnod rhesymol hwn (a adroddir yn nodiadau 10 a 12).

Mae gwariant a ariennir gan gymorth grant wedi'i eithrio o'r tabl uchod. Nid yw'r tabl yn cynnwys effaith addasiadau pensiwn IAS 19, ond mae'n cynnwys cyfraniadau cyflogwyr yn ystod y flwyddyn i'r cynlluniau pensiwn, sy'n cael eu trosglwyddo i dalwyr taliadau. Yr amcan ariannol ar gyfer y cynlluniau codi tâl yw adennill costau yn llawn gan gynnwys dibrisiant cost cyfredol a chyfradd enillion ar asedau perthnasol.

Mae gweithgareddau allweddol pob adran yn cael eu rhestru isod:

- Taliadau tynnu – codi tâl ar fusnesau sy'n tynnu dŵr o afonydd neu ddŵr daear. Mae'r incwm a adroddir hefyd yn cynnwys elfennau eraill o incwm adnoddau dŵr.
- Gwaith adnoddau dŵr y gellir codi tâl amdano – incwm i adfer ymdrech adnoddau dŵr Cyfoeth Naturiol Cymru ar lawr gwlad, megis costau gweithredol yn nalgylch Hafren Uchaf (ar ochr Cymru o'r ffin), sy'n dod o dan awdurdodaeth Asiantaeth yr Amgylchedd.
- Trwyddedau pysgota – codi tâl ar unigolion am drwyddedau i bysgota.
- Rheoliadau trwyddedau amgylcheddol: ansawdd dŵr – codi tâl am ollyngiadau gan fusnesau i'r amgylchedd.
- Rheoliadau trwyddedau amgylcheddol: gosodiadau – caniatáu rheoli a lleihau llygredd o weithgareddau diwydiannol.
- Rheoliadau trwyddedau amgylcheddol: rheoli gwastraff – trwyddedu ac eithriadau.
- Gwastraff peryglus – trwyddedu ar gyfer cynhyrchu, cludo neu dderbyn gwastraff peryglus.
- Masnachu allyriadau ac Ymrwymiad Lleihau Carbon – rheoleiddio busnesau o dan gynlluniau'r UE.
- Rheoleiddio niwclear – rheoleiddio safleoedd niwclear a rhai nad ydynt yn niwclear a safleoedd niwclear sy'n cael eu hadeiladu o'r newydd.
- Trwyddedau morol – rheoleiddio dyddodion, symudiadau, prosiectau adeiladu ar wely'r môr neu oddi tano a phob math o lusgrwydo.

- Diogelu'r amgylchedd mewn ffordd arall – trwyddedu ar gyfer cofrestru cludwyr a broceriaid gwastraff, cludo llwythi ar draws ffiniau, trwyddedu cyfrifoldeb cynhyrchwyr am offer electronig a thrydanol gwastraff, cerbydau diwedd oes, biffenylau polyclorinedig, cydsyniadau amddiffyn rhag llifogydd, cydymffurfiaeth cronfeydd dŵr, cyngor cynllunio datblygu a rheoleiddio busnesau o dan gynlluniau fel rheoli peryglon damweiniau mawr.

7. Asedau anghyfredol

Mae dau gategori o asedau anghyfredol – asedau diriaethol a ddangosir yn Nodyn 7.1 ac asedau anniriaethol a ddangosir yn Nodyn 7.2.

Cydnabyddiaeth

Mae'r holl dir yn cael ei gyfalafu waeth beth fo'i werth. Y trothwy ar gyfer cyfalafu asedau eraill sydd ag oes economaidd ddefnyddiol o fwy na blwyddyn yw £5,000. Gellir grwpio eitemau unigol sy'n costio llai na £5,000 fel un ased os yw cyfanswm y gost yn fwy na £5,000, a bod yr asedau hyn yn gweithredu fel rhan o rwydwaith. Mae gwariant dilynol ar ased yn cael ei gyfalafu os bodlonir y meini prawf ar gyfer cyfalafu cychwynnol, ei bod hi'n debygol y bydd manteision economaidd ychwanegol i Cyfoeth Naturiol Cymru ac y gellir mesur cost y gwariant yn ddibynadwy. Mae costau dilynol wedi'u cynnwys yn swm cario'r ased neu'n cael eu cydnabod fel ased ar wahân, os yw'n briodol.

Mae asedau ar brydles i bartïon allanol o dan brydles weithredol yn cael eu cyfalafu o dan y polisi cyfrifyddu priodol.

Gwneir dyfarniad i gategoreiddio gwariant fel gwaith cyfalaf a godir yn ystod y flwyddyn, ac asedau diriaethol ac anniriaethol.

Mesur

Adroddir ar yr holl asedau anghyfredol ar wahân i asedau treftadaeth ac asedau sy'n cael eu hadeiladu naill ai ar werth cyfredol yn y defnydd presennol neu werth teg yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol.

Mae asedau a ddosberthir fel asedau treftadaeth yn cynnwys tir mewn ardaloedd cadwraeth dynodedig. Mae'r tir hwn yn cael ei gadw i gefnogi diben Cyfoeth Naturiol Cymru. Oherwydd natur amrywiol y tir a gedwir a diffyg gwerthoedd ar y farchnad tebyg, mae Cyfoeth Naturiol Cymru o'r farn y byddai sicrhau prisiadau allanol yn golygu cost anghymesur. Felly, mae asedau treftadaeth yn cael eu cadw ar gost. Cydnabyddir costau cadw (gwariant sy'n ofynnol i ddiogelu'r ased treftadaeth) yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr pan gânt eu gwario. Cewch ragor o wybodaeth am asedau treftadaeth yn Nodyn 7.1.3.

Mae peiriannau, offer technoleg gwybodaeth ac asedau anniriaethol oll yn asedau tymor byr a defnyddir cost hanesyddol wedi'i dibrisio fel procsi ar gyfer gwerth teg.

Mae asedau sydd wedi'u cyfalafu fel rhai sy'n cael eu hadeiladu yn cael eu cario ar gostau y gellir eu priodoli'n uniongyrchol i ddod â'r ased i'r lleoliad ac i'r cyflwr sy'n angenrheidiol er mwyn iddo allu gweithredu yn y modd a fwriadwyd gan reolwyr. Ni chânt eu hailbriso ac fe'u trosglwyddir i'r categori asedau anghyfredol priodol pan fyddant wedi'u cwblhau ac yn barod i'w defnyddio.

Mynegeio ac Ailbrisiio

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r gwahanol fethodolegau prisiio a ddefnyddir ar gyfer y gwahanol gategoriâu o asedau a adroddir yn Nodyn 7.1.

Sicrhawyd ansawdd y prisiadau a'r mynegeion a gymhwyswyd gan brif syrffwr Cyfoeth Naturiol Cymru. Roedd gan bob prisiwr ddigon o wybodaeth leol a chenedlaethol gyfredol o'r farchnad, a'r sgiliau a'r ddealltwriaeth i gyflawni'r prisiad yn gymwys.

Ymgwymerwyd â'r holl brisiadau yn unol â gofynion Llyfr Coch RICS.

Rhaglen Dreigl

SYG - Swyddfa Ystadegau Gwladol

Colofn Adrodd yn Nodyn 7.1	Dosbarthiad Ased	Methodoleg Prisiio	Dyddiad prisiad llawn diwethaf	Proses ar gyfer 2021/22	Prisiwr
Ystâd y Goedwig	Ystâd y Goedwig	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2021	Prisiad interim	Savills
Tir Rhydd-ddaliad	Tir Amaethyddol – Ased ag Adeiladau	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Mewnol
	Tir amaethyddol – heb adeiladau	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Mewnol
		Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Bruton Knowles, Internal, Llywelyn Humphreys
	Tir Ystad y Goedwig arall Llywodraeth Cymru	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2021	Prisiad interim	Savills
	Tir Rhydd -ddaliad	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Mewnol
Tir ar Les	Tir ar Les	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Mewnol

Colofn Adrodd yn Nodyn 7.1	Dosbarthiad Ased	Methodoleg Priso	Dyddiad prisiad llawn diwethaf	Proses ar gyfer 2021/22	Prisiwr
Tir arall	Ffermydd Gwynt	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Savills
	Cynlluniau Hydro	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2016	Bwrdd gwaith	Mewnol
	Mynediad trydydd parti	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2021	Bwrdd gwaith	Mewnol
	Mastiau telegyfathrebu	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2016	Bwrdd gwaith	Mewnol
	Prydlesau mwynau	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2016	Bwrdd gwaith	Mewnol
	Cytundebau eraill	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2021	Bwrdd gwaith	Mewnol
	Forest Holidays	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2021	Prisiad llawn	Avison Young
Adeiladau	Anheddau	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Baileys & Partners Bruton Knowles, Cooke & Arkwright
	Swyddfeydd a masnachol	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Baileys & Partners Bruton Knowles, Cooke & Arkwright
	Adeiladau eraill (heb fod yn arbenigol)	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Cooke & Arkwright, Baileys & Partners, Bruton Knowles, Mewnol
	Prif swyddfeydd (arbenigol)	Gwerth ased cyfwerth modern	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Baileys & Partners Bruton Knowles, Cooke & Arkwright Mewnol

Colofn Adrodd yn Nodyn 7.1	Dosbarthiad Ased	Methodoleg Priso	Dyddiad prisiad llawn diwethaf	Proses ar gyfer 2021/22	Prisiwr
Adeiladau	Siediau ceirw (arbenigol)	Gwerth ased cyfwerth modern	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Mewnol
	Toiledau (arbenigol)	Gwerth ased cyfwerth modern	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Mewnol
	Cuddfannau adar	Gwerth ased cyfwerth modern	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Mewnol
	Canolfannau Ymwelwyr a Gwybodaeth (arbnigol)	Gwerth ased cyfwerth modern	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Baileys & Partners Bruton Knowles, Cooke & Arkwright
	Arall (arbenigol)	Gwerth ased cyfwerth modern	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Baileys & Partners Bruton Knowles, Cooke & Arkwright
	Amaethyddol (arbenigol)	Gwerth ased cyfwerth modern	31 Mawrth 2016	Prisiad llawn	Baileys & Partners Bruton Knowles, Cooke & Arkwright
Strwythurau Gweithredol	Dyfrdyllau	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai SYG*	Mewnol

Colofn Adrodd yn Nodyn 7.1	Dosbarthiad Ased	Methodoleg Priso	Dyddiad prisiad llawn diwethaf	Proses ar gyfer 2021/22	Prisiwr
	Gorsaf fesur	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai SYG*	Mewnol
	Lociau a choredau	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai SYG*	Mewnol
	Strwythurau afonydd a'r môr	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai SYG*	Mewnol
	Llifddorau	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai SYG*	Mewnol
	Arall	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai SYG*	Mewnol
	Gorsafoedd pwmpio	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai SYG*	Mewnol
	Tramwyfeydd pysgod	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai SYG*	Mewnol
Strwythurau Gweithredol	Llwybrau pren	Gwerth ased cyfwerth modern	31 Mawrth 2021	Prisiad llawn	Mewnol

Colofn Adrodd yn Nodyn 7.1	Dosbarthiad Ased	Methodoleg Priso	Dyddiad prisiad llawn diwethaf	Proses ar gyfer 2021/22	Prisiwr
(Strwythurau Cyhoeddus)	Llwybrau beicio	Gwerth ased cyfwerth modern	31 Mawrth 2021	Prisiad llawn	Mewnol
	Arall	Gwerth ased cyfwerth modern	31 Mawrth 2021	Prisiad llawn	Mewnol
	Meysydd parcio	Gwerth ased cyfwerth modern	31 Mawrth 2021	Prisiad llawn	Mewnol
	Llwybrau cerdded	Gwerth ased cyfwerth modern	31 Mawrth 2021	Prisiad llawn	Mewnol
Asedau Biolegol	Asedau Biolegol	Gwerth y farchnad	31 Mawrth 2021	Prisiad dros dro	Savills
Asedau Treftadaeth	Asedau Treftadaeth	Cost hanesyddol	Ddim yn berthnasol	Delir ar gost	Ddim yn berthnasol

Mae Ystad y Goedwig, tir, adeiladau a strwythurau cyhoeddus wedi cael eu priso'n llawn yn broffesiynol bob pum mlynedd yn unol â safonau gwerthuso a phrisio (Llyfr Coch) Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (RICS) .

Yn 2020/21, sefydlwyd rhaglen dreigl ar gyfer prisiadau llawn. Cyn hyn, cwblhawyd y prisiadau pum mlynedd llawn diwethaf ar 31 Mawrth 2016. Mae'r prisiadau ar 31 Mawrth 2022 yn cael eu darparu gan gwmnïau perthnasol o syrfewyr siartredig neu gan briswyr mewdol. Lle cynhaliwyd prisiad llawn, nodir hyn yn y tabl uchod. Rhwng y prisiadau llawn hyn, mae asedau yn wrthrych prisiad interim blynyddol.

Lle cynhaliwyd prisiadau mewnol, fe'u cyflawnwyd gan ein tîm mewnol o syrfewyr siartredig, o dan gyfarwyddyd y prif syrfëwr.

Lle nad oes prisiad wedi'i gynnal, cyflwynwyd y cyfraddau mynegeio priodol gan y prif syrfëwr.

Ar gyfer strwythurau gweithredol, byddai FReM yn disgwyl i ni ddefnyddio'r dull cost amnewid dibrisiedig. Ar gyfer Cyfoeth Naturiol Cymru, mae hynny'n anymarferol ac nid yw'n gost-effeithiol, felly rydym wedi defnyddio cost hanesyddol wedi'i haddasu fel procsi ar gyfer cost amnewid dibrisiedig i roi gwerth teg i ni.

Mae addasiadau sy'n codi o fynegeio ac ailbrisiadau yn mynd i'r gronfa ailbrizio oni bai bod y balans wrth gefn mewn perthynas ag ased penodol wedi'i ddefnyddio'n llawn yn erbyn ailbrisiad disgynnol, ac os felly, cydnabyddir y symudiad yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr. Trosglwyddir unrhyw ostyngiadau parhaol mewn gwerth i'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr.

Dibrisiant ac amorteiddiad

Nid yw tir (ystad y goedwig a thir heblaw coedwig) a hawliau anniriaethol i dir yn cael eu dibrisio, oni bai bod y tir yn elfen hanfodol o strwythur gweithredol. Mae'r asedau hyn yn cael eu dibrisio dros oes y strwythur gweithredol perthnasol. Nid yw asedau sy'n cael eu hadeiladu yn cael eu dibrisio nes eu bod yn gallu gweithredu yn y modd a fwriadwyd gan reolwyr.

Mae cerbydau a ddangosir yn y categori peiriannau yn cael eu dibrisio ar sail cydbwysedd sy'n lleihau ar gyfradd o 21%. Mae pob ased arall yn cael ei ddibrisio/amorteiddio ar sail llinell syth dros eu hoes economaidd ddefnyddiol ddisgwylledig. Codir dibrisiant ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ym mis ei waredu, ond nid ym mis ei gaffael.

Gwneir dyfarniad ar yr oes economaidd ddefnyddiol sy'n ffurfio sylfaen i'r cyfnod y mae eiddo, peiriannau ac offer yn cael eu dibrisio ac asedau anniriaethol yn cael eu hamorteiddio. Mae amcangyfrif o oes asedau yn cael ei adolygu a'i addasu os yw'n briodol ar bob dyddiad adrodd. Y prif oesoedd defnyddiol a ddefnyddir at ddibenion dibrisiant yw:

Categori'r ased	Prif oes ddefnyddiol
Asedau diriaethol	
Adeiladau ac Anheddau	10 - 60 mlynedd
Peiriannau	4 - 25 mlynedd

Technoleg Gwybodaeth	3 - 10 mlynedd
Strwythurau Gweithredol	5 - 100 mlynedd
Asedau anniriaethol	
Trwyddedau meddalwedd	5 - 25 mlynedd
Trwyddedau eraill	5 - 50 mlynedd
Datblygiadau meddalwedd	3 - 10 mlynedd
Gwefan	5 - 10 mlynedd

Mae'r ystod yn yr oesoedd defnyddiol uchod yn adlewyrchu'r amrywiaeth o asedau yn y categorïau asedau. Byddai asedau gwella prydlesol yn eithriad, sydd â'r un oes â'r brydles gymharol. Mae trwyddedau eraill hefyd yn cynnwys asedau a ddelir am byth. Mae gan y mwyafrif o asedau yn y categorïau hyn oesoedd defnyddiol yn yr ystodau hyn.

Gwarediadau

Pan waredir ased, caiff ei swm cario ei ddileu yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr fel rhan o'r enillion neu'r golled wrth ei waredu. Mae derbyniadau o warediadau (os oes rhai) hefyd yn cael eu credydu i'r enillion neu'r colledion wrth eu gwaredu. Trosglwyddir unrhyw enillion ailbriso a gronwyd ar gyfer yr ased yn y gronfa ailbriso i'r gronfa gyffredinol.

Cronfa Ailbriso

Mae'r gronfa ailbriso yn dangos yr enillion a wnaed gan Cyfoeth Naturiol Cymru sy'n deillio o gynnydd yng ngwerth asedau anghyfredol. Mae'r balans yn cael ei leihau pan fo asedau ag enillion cronedig:

- Yn cael eu hailbriso tuag i lawr neu wedi'u gwanhau a chollir yr enillion.
- Yn cael eu defnyddio wrth ddarparu gwasanaethau a chaiff yr enillion eu defnyddio trwy ddibrisiant.
- Yn cael eu gwaredu a gwireddir yr enillion.

Mae swm sy'n cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng y dibrisiant a godir ar swm cario ailbriso'r asedau a dibrisiant yn seiliedig ar gost wreiddiol yr ased yn cael ei drosglwyddo o'r gronfa ailbriso i'r gronfa gyffredinol.

Amhariad

Mae asedau anghyfredol yn cael eu hadolygu o ran amhariad bob blwyddyn. Cydnabyddir amhariadau pan fydd swm adferadwy asedau anghyfredol yn disgyn yn is na'u gwerth llyfr net, o ganlyniad naill ai i gwmp mewn gwerth oherwydd amodau'r farchnad, colled mewn budd economaidd neu ostyngiad mewn potensial gwasanaeth. Mae ailbrisiadau disgynol sy'n deillio o newidiadau yng ngwerth y farchnad yn arwain at amhariad pan fydd yr ased yn cael ei ailbrizio yn is na'i swm cario cost hanesyddol yn unig. Mae'r FReM yn ei gwneud yn ofynnol mai'r colledion amharu hynny nad ydynt yn deillio o ddefnydd clir o fudd economaidd neu ostyngiad mewn potensial gwasanaeth yn unig y dylid eu gosod yn gyntaf yn erbyn unrhyw falans cronodig yn y gronfa ailbrizio. Cydnabyddir unrhyw swm yn ychwanegol at hyn yn amhariad trwy'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr. Dylid cymryd colledion amhariad sy'n codi o ddefnydd clir o fudd economaidd neu ostyngiad mewn potensial gwasanaeth yn llawn i'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr. Trosglwyddir swm i werth yr amhariad o'r gronfa ailbrizio i'r gronfa gyffredinol ar gyfer yr asedau unigol dan sylw.

Asedau anghyfredol a gedwir i'w gwerthu

Mae asedau anghyfredol yn cael eu dosbarthu fel asedau a gedwir i'w gwerthu os bydd y swm cario yn cael ei adfer yn bennaf trwy drafodiad gwerthu yn hytrach na thrwy ddefnydd parhaus, ac ystyrir bod gwerthiant o fewn 12 mis i'r dyddiad adrodd yn debygol iawn, bod y rheolwyr wedi ymrwmo i werthu a bod yr ased yn cael ei farchnata'n weithredol yn ei gyflwr presennol am bris sy'n rhesymol mewn perthynas â'i gyflwr presennol.

Daw dibrisiant i ben ar unwaith wrth ddosbarthu'r asedau fel rhai sy'n cael eu dal i'w gwerthu. Fe'u nodir ar y lefel isaf o'u swm cario a'u gwerth teg llai costau i'w gwerthu, ac fe'u cofnodir fel asedau cyfredol yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol.

7.1 Asedau anghyfredol diriaethol

	Ystad y goedwigg £'000	Tir arall £'000	Adeiladau £'000	Peiriannau £'000	Technoleg gwybodaeth £'000	Strwythurau gweithredol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Cyfanswm eiddo, peiriannau ac offer £'000	Asedau biolegol £'000	Asedau treftadaeth £'000	Cyfanswm asedau diriaethol £'000
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2021	1,411,996	184,549	16,836	25,263	13,990	83,816	5,098	1,741,548	360,940	7,403	2,109,891
Ychwanegiadau	0	4,635	0	688	29	161	2,641	8,154	0	0	8,154
Asedau a gomisiynwyd yn ystod y flwyddyn	0	0	0	1,411	198	2,169	(3,778)	0	0	0	0
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	0	(625)	(2,151)	(1,509)	(508)	(2,817)	0	(7,610)	0	0	(7,610)
Symud o / (i) a gedwir i werthu	0	280	(54)	259	0	0	0	485	0	0	485
Torri coed	(20,557)	0	0	0	0	0	0	(20,557)	(7,797)	0	(28,354)
Mynegeio ac ailbriso	332,201	15,653	(254)	0	0	3,949	0	351,549	104,647	0	456,196
Ailddosbarthiad	0	(19)	193	119	0	314	(626)	(19)	0	0	(19)
Ar 31 Mawrth 2022	1,723,640	204,473	14,570	26,231	13,709	87,592	3,335	2,073,550	457,790	7,403	2,538,743

	Ystad y goedwíg £'000	Tir arall £'000	Adeiladau £'000	Peiriannau £'000	Technoleg gwybodaeth £'000	Strwythurau gweithredol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Cyfanswm eiddo, peiriannau ac offer £'000	Asedau biolegol £'000	Asedau treftadaeth £'000	Cyfanswm asedau diriaethol £'000
Dibrisiant											
Ar 1 Ebrill 2021	0	0	3,157	16,085	13,182	21,034	0	53,458	0	0	53,458
Taliadau yn ystod y flwyddyn	0	0	604	1,685	131	3,483	0	5,903	0	0	5,903
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	0	0	(377)	(1,321)	(508)	(104)	0	(2,310)	0	0	(2,310)
Symud o / (i) a gedwir i werthu	0	0	(87)	268	0	0	0	181	0	0	181
Mynegeio ac ailbriso	0	0	(3,192)	7	0	(853)	0	(4,038)	0	0	(4,038)
Ailddosbarthiad	0	0	0	24	0	(24)	0	0	0	0	0
A3 31 Mawrth 2021	0	0	105	16,748	12,805	23,536	0	53,194	0	0	53,194
Swm cario ar 1 Ebrill 2021	1,411,996	184,549	13,679	9,178	808	62,782	5,098	1,688,090	360,940	7,403	2,056,433

	Ystad y goedwíg £'000	Tir arall £'000	Adeiladau £'000	Peiriannau £'000	Technoleg gwybodaeth £'000	Strwythurau gweithredol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Cyfanswm eiddo, peiriannau ac offer £'000	Asedau biolegol £'000	Asedau treftadaeth £'000	Cyfanswm asedau diriaethol £'000
Swm cario ar 31 Mawrth 2022	1,723,640	204,473	14,465	9,483	904	64,056	3,335	2,020,356	457,790	7,403	2,485,549
Cyllido Asedau											
Yn eiddo	1,675,323	200,380	14,465	9,483	904	64,056	3,335	1,967,946	457,790	7,403	2,433,139
Ar brydles	48,317	4,093	0	0	0	0	0	52,410	0	0	52,410
Swm cario ar 31 Mawrth 2022	1,723,640	204,473	14,465	9,483	904	64,056	3,335	2,020,356	457,790	7,403	2,485,549

Mae'r adeiladau'n cynnwys anheddau sydd â swm cario o £788k. Mae'r adeiladau eraill yn swyddfeydd a chanolfannau gwaith

Y swm a gedwir yn y Gronfa Ailbrisió ar gyfer asedau diriaethol ar 31 Mawrth 2022 oedd £1,925,564k.

Ffigurau cymharol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021

	Ystad y goedwíg £'000	Tir arall £'000	Adeiladau £'000	Peiriannau £'000	Technoleg gwybodaeth £'000	Strwythurau gweithredol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm eiddo, peiriannau ac offer £'000	Asedau biolegol £'000	Asedau treftadaeth £'000	Cyfanswm asedau diriaethol £'000
Cost neu Brisiad											
Ar 1 Ebrill 2020	788,517	188,383	18,946	21,589	13,511	90,709	3,215	1,124,870	135,744	7,099	1,267,713
Ychwanegiadau	0	0	115	1,440	404	843	4,238	7,040	0	304	7,344
Asedau a gomisiynwyd yn ystod y flwyddyn	0	393	0	1,863	79	140	(2,475)	0	0	0	0
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	(1)	(353)	(200)	(904)	(4)	0	0	(1,462)	0	0	(1,462)
Symud o / (i) a gedwir i werthu	1	26	425	(345)	0	0	0	107	0	0	107
Torri coed	(17,118)	0	0	0	0	0	0	(17,118)	(6,493)	0	(23,611)
Mynegeio ac ailbrizio	640,597	(3,428)	(771)	0	0	(8,269)	0	628,129	231,689	0	859,818
Ailddosbarthiad	0	(472)	(1,679)	1,620	0	393	120	(18)	0	0	(18)
Ar 31 mawrth 2021	1,411,996	184,549	16,836	25,263	13,990	83,816	5,098	1,741,548	360,940	7,403	2,109,891

	Ystad y goedwíg £'000	Tir arall £'000	Adeiladau £'000	Peiriannau £'000	Technoleg gwybodaeth £'000	Strwythurau gweithredol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm eiddo, peiriannau ac offer £'000	Asedau biolegol £'000	Asedau treftadaeth £'000	Cyfanswm asedau diriaethol £'000
Dibrisiant											
Ar 1 Ebrill 2020	0	0	3,534	14,997	13,133	26,691	0	58,355	0	0	58,355
Taliadau yn ystod y flwyddyn	0	0	596	1,503	54	3,567	0	5,720	0	0	5,720
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	0	0	(126)	(833)	(5)	0	0	(964)	0	0	(964)
Symud o / (i) a gedwir i werthu	0	0	0	(323)	0	0	0	(323)	0	0	(323)
Mynegeio ac ailbriso	0	0	(100)	(6)	0	(9,224)	0	(9,330)	0	0	(9,330)
Ailddosbarthiad	0	0	(747)	747	0	0	0	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2021	0	0	3,157	16,085	13,182	21,034	0	53,458	0	0	53,458
Swm cario ar 1 Ebrill 2020	788,517	188,383	15,412	6,592	378	64,018	3,215	1,066,515	135,744	7,099	1,209,358
Swm cario ar 31 Mawrth 2021	1,411,996	184,549	13,679	9,178	808	62,782	5,098	1,688,090	360,940	7,403	2,056,433
Cyllido Asedau											

	Ystad y goedwíg £'000	Tir arall £'000	Adeiladau £'000	Peiriannau £'000	Technoleg gwybodaeth £'000	Strwythurau gweithredol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm eiddo, peiriannau ac offer £'000	Asedau biolegol £'000	Asedau treftadaeth £'000	Cyfanswm asedau diriaethol £'000
Yn eiddo	1,366,059	180,818	13,679	9,178	808	64,665	5,098	1,640,305	360,940	7,403	2,008,648
Ar brydles	45,937	3,731	0	0	0	0	0	49,668	0	0	49,668
Swm cario ar 31 Mawrth 2021	1,411,996	184,549	13,679	9,178	808	62,782	5,098	1,688,090	360,940	7,403	2,056,433

Mae'r adeiladau'n cynnwys anheddau sydd â swm cario o £325k. Mae'r adeiladau eraill yn swyddfeydd a chanolfannau gwaith.

Y swm a gedwir yn y Gronfa Ailbrisio ar gyfer asedau diriaethol ar 31 Mawrth 2021 oedd £1,595,339k.

7.1.1 Ystad y goedwig gan gynnwys asedau biolegol

Mae perchnogaeth gyfreithiol o ystad coetir Llywodraeth Cymru wedi'i breinio gyda Gweinidogion Cymru. Fe'i cynhwysir yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol Cyfoeth Naturiol Cymru gan fod Cyfoeth Naturiol Cymru yn gyfrifol am y risgiau a'r gwobrau ariannol sy'n gysylltiedig â'r ystad, a nhw sy'n ymgymryd â phob gweithgaredd rheoli'r ystad. Mae'r ystad yn cynnwys tir a phren sy'n tyfu. Mae perchnogaeth gyfreithiol ar bren, gan gynnwys coed heb eu torri, wedi'i freinio yn Cyfoeth Naturiol Cymru.

Mae coetiroedd a choedwigoedd yn cael eu cadw a'u rheoli'n bennaf i gyflawni'r amcanion rheoli coedwigoedd cynaliadwy a nodir yn Coetiroedd Cymru (strategaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer coetiroedd a choed). Gellir rhannu eu diben rhwng economaidd (cyfraniad at economi ffyniannus a chynaliadwy Cymru) ac eraill (cymdeithasol, amgylcheddol, newid yn yr hinsawdd). O dan safon cyfrifeg ryngwladol IFRS 41 (Amaethyddiaeth), rhaid dosbarthu pren a dyfir at bwrpas economaidd fel asedau biolegol. Mae gweddill y pren, ynghyd â'r holl dir sylfaenol, yn cael ei ddsbarthu fel eiddo, peiriannau ac offer a chyfeirir ato fel ystad y goedwig.

Mae addasiadau sy'n codi o ailbriso ystad y goedwig yn cael eu cludo i'r gronfa ailbriso a'u rhyddhau i'r gronfa gyffredinol pan wireddir enillion wrth dorri coed. Cydnabyddir addasiadau sy'n codi o ailbriso asedau biolegol yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr yn y flwyddyn ailbriso.

Technegau amcangyfrif, rhagdybiaethau a dyfarniadau

Mae elfennau o'r prisiad ac felly cyfrifo'r asedau hyn yn dibynnu ar dechnegau amcangyfrif.

Nid yw'n cael ei ystyried yn gost-ffeithiol i gynnal prisiad proffesiynol allanol bob pum mlynedd o bob ardal o goetir. Yn dilyn cyngor gan briswyr cymwys, bernir y gellir cael prisiad rhesymol trwy gynnal prisiadau o sampl ar hap o safleoedd sy'n cynrychioli rhwng 8% a 10% o'r ystad ac yna allosod y rhain ar gyfer yr ystad gyfan, gan ddefnyddio ffactorau lleoliad, rhywogaeth, oedran ac ansawdd (dosbarth cynnyrch) y coed.

Ystyrir hefyd fod y dystiolaeth seiliedig ar y farchnad fwyaf priodol o werth yn deillio o'r farchnad ar gyfer gwerthu coetiroedd a choedwigoedd dros 50 hectar mewn arwynebedd. Cydnabyddir y gall fod ystod eang o werthoedd o hyd a gall y rhain fod yn ddyfarniadau ychydig yn oddrychol. Felly, bydd unrhyw brisiad o goedwigoedd yn dibynnu rhywfaint ar farn broffesiynol. Yn dilyn hynny, mae'r priswyr allanol yn dosrannu gwerthoedd i dir a phren. Amcangyfrifir bod gwerth tir ar les 15% yn llai na thir rhydd-ddaliadol.

Rhannwyd coed rhwng asedau biolegol ac eiddo, peiriannau ac offer gan staff Cyfoeth Naturiol Cymru, gan ddefnyddio dyfarniadau ac amcangyfrifon. Gwnaed asesiad o'r gyfran a gedwir yn bennaf at ddibenion economaidd, a defnyddiwyd y ganran hon i bennu gwerth coed a ddsbarthwyd fel ased biolegol. Pe bai tir yn cael ei gaffael neu ei waredu a fyddai'n creu newid llwyr yn yr ystad goedwig sydd gennym o ddeg y cant neu fwy, byddai adolygiad dros dro o'r asesiad yn cael ei gynnal. Ni fu unrhyw newid o'r fath yn ystod y cyfnod a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022. Y rhaniad canrannol ar hyn o bryd yw 27.5% ar gyfer asedau biolegol a 72.5% ar gyfer eiddo, peiriannau ac offer. Fel sy'n ofynnol o dan IAS 41, mae gwerth teg asedau biolegol yn cael ei leihau yn ôl y costau amcangyfrifedig i'r pwynt gwerthu. Amcangyfrifir bod y costau hyn yn 5% o werthoedd pren ac yn adlewyrchu costau gwerthu'r coetir neu'r goedwig.

7.1.2 Ffermydd gwynt

Mae rhywfaint o dir ar yr ystad goedwig yn cael ei brydlesu i bartïon allanol fel safleoedd ffermydd gwynt. Rhennir datblygiad fferm wynt yn dri cham. Mae pob cam yn gofyn am fath gwahanol o gytundeb prydles.

- Cam cyntaf yw'r Cytundeb Prydles Opsiwn. Mae hwn yn rhoi hawl i ddatblygwr y fferm wynt ddefnyddio'r opsiwn i adeiladu ar y tir. Ar y cam hwn, mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn derbyn ffi opsiwn yn seiliedig ar fformiwla ariannol a nodir yn y cytundeb.
- Yr ail gam yw'r Cytundeb Prydles Ddatblygu. Mae caniatâd cynllunio wedi'i roi ac mae'r gwaith adeiladu yn digwydd yn ystod y cam hwn. Yn debyg i'r cam cyntaf, mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn derbyn ffi opsiwn yn seiliedig ar fformiwla ariannol a nodir yn y cytundeb.
- Y trydydd cam yw'r Cytundeb Prydles Weithredu. Mae'r fferm wynt yn gwbl weithredol ac yn cynhyrchu trydan. Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn derbyn dwy elfen o incwm: rhent sylfaenol gwarantedig a rhent breindal yn seiliedig ar gynhyrchu trydan.

Mae prydlesi ar gyfer ffermydd gwynt sydd yn y cam datblygu neu weithredu yn cael eu cyfalafu fel ased tir o fewn Tir Arall yn nodyn 7.1. Mae pedair (2020/21: pedair) fferm wynt wedi'u cynnwys mewn eiddo, peiriannau ac offer. Ar y pwynt cyfalafu, tynnir gwerth y tir oddi ar y prisiad o'r ystad goedwig a ddatgelir o fewn Tir Arall ac a gynhwysir gyda'r prisiad fferm wynt. Gwneir prisiad Llyfr Coch RICS ar y pwynt cydnabod. Ar 31 Mawrth 2022, darparodd Savills brisiad proffesiynol llawn ar gyfer pob un o'r pedair fferm wynt.

Dangosir isod werthoedd unigol y ffermydd gwynt ar 31 Mawrth 2022.

	£000
Cefn Croes	6,960
Pen y Cymoedd	88,645
Brechfa West	17,235
Clocaenog	34,805
Total	147,645

Mae dwy fferm wynt arall ar hyn o bryd yng nghanam y Cytundeb Prydles Opsiwn. Dau gam yn unig fydd i'r ffermydd gwynt hyn gan y bydd y cam datblygu a'r cam gweithredu yn cael eu huno. Bydd y rhain yn cael eu cyfalafu pan fyddant yn symud i'r cam nesaf.

7.1.3 Asedau treftadaeth

Mae asedau treftadaeth yn asedau diriaethol sydd â rhinweddau hanesyddol, artistig, gwyddonol, technolegol, geoffisegol neu amgylcheddol sy'n cael eu cadw a'u cynnal yn bennaf am eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant. Y bwriad yw eu cadw mewn ymddiriedaeth ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol oherwydd eu cysylltiadau diwylliannol, amgylcheddol neu hanesyddol.

Mae ein gwarchodfeydd natur cenedlaethol yn bodloni'r meini prawf ar gyfer asedau treftadaeth. Maent yn cynnwys tir anweithredol mewn ardaloedd cadwraeth dynodedig a sefydlwyd i warchod ac i ganiatáu i bobl astudio eu bywyd gwylt, cynefinoedd neu nodweddion daearegol o ddiddordeb arbennig. Mae'r tir hwn yn cael ei gadw ar gyfer cadwraeth ac at ddefnydd cyhoeddus cynaliadwy. O dan ddehongliad FReM o IAS 16 (eiddo, peiriannau ac offer), mae'r asedau hyn wedi'u cyfalafu ar gost.

Ar 31 Mawrth 2022, mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn rheoli 56 o warchodfeydd natur cenedlaethol Cymru, naill ai'n gyfan gwbl, neu mewn partneriaeth, ac un Warchodfa Natur Forol (MNR). Ni phrynwyd unrhyw asedau treftadaeth (2020/21: £304k) yn ystod y flwyddyn.

Oherwydd natur amrywiol y tir a gedwir a gwerthoedd marchnad tebyg, mae Cyfoeth Naturiol Cymru o'r farn y byddai sicrhau prisiadau allanol yn golygu cost anghymesur. Felly, mae asedau

treftadaeth yn cael eu dal ar gost. Cydnabyddir costau cadw (gwariant sy'n ofynnol i ddiogelu'r ased treftadaeth) yn y datganiad o wariant net cynhwysfawr pan gânt eu gwario.

Symudiadau asedau treftadaeth dros bedair mlynedd

	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans agoriadol	6,432	7,000	7,099	7,403
Ychwanegiadau	295	0	304	0
Aiddosbarthiadau	273	99	0	0
Balans cau	7,000	7,099	7,403	7,403

Mae rhagor o wybodaeth am asedau a pholisïau treftadaeth Cyfoeth Naturiol Cymru ar gaffael, cadw, rheoli, gwaredu a mynediad at asedau treftadaeth ar wefan Cyfoeth Naturiol Cymru yn:

[Gwarchodfeydd Natur Cenedlaethol](#)

7.2 Asedau anghyfredol anniriaethol

	Trwyddedau meddalwedd £'000	Trwydedau eraill £'000	Gwariant datblygu meddalwedd £'000	Gwefan £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Cyfanswm asedau anniriaethol £'000
Cost neu brisiad						
At 1 Ebrill 2021	9,581	2,337	24,610	477	9,992	46,997
Ychwanegiadau	298	0	1,239	0	6,168	7,705
Asedau a gomisiynwyd yn ystod y flwyddyn	0	0	5,746	9	(5,755)	0
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	(504)	0	(2,277)	0	(1,613)	(4,394)
Mynegeoio ac ailbrizio	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiad	(3,653)	19	3,653	0	0	19
Ar 31 Mawrth 2022	5,722	2,356	32,971	486	8,792	50,327
Amorteiddiad						
Ar 1 Ebrill 2021	7,021	48	12,186	434	0	19,689
Taliadau yn ystod y flwyddyn	453	12	3,280	52	0	3,797
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	(490)	0	(2,271)	0	0	(2,761)

	Trwyddedau meddalwedd £'000	Trwyddedau eraill £'000	Gwariant datblygu meddalwedd £'000	Gwefan £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Cyfanswm asedau anniriaethol£'00 0
Mynegeoio ac ailbrizio	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiad	(3,020)	0	3,020	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2022	3,964	60	16,215	486	0	20,725
Swm cario ar 1 Ebrill 2021	2,560	2,289	12,424	43	9,992	27,308
Swm cario ar 31 Mawrth 2022	1,758	2,296	16,756	0	8,792	29,602
Cyllido asedau						
Yn eiddo	1,758	2,296	16,756	0	8,792	29,602
Swm cario ar 31 Mawrth 2022	1,758	2,296	16,756	0	8,792	29,602

Y swm a gedwir yn y Gronfa Ailbrizio ar gyfer yr asedau hyn ar 31 Mawrth 2022 oedd £625k

Ffigurau cymharol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021

	Trwyddedau meddalwedd	Trwyddedau eraill	Gwariant datblygu meddalwedd	Gwefan	Asedau sy'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm asedau anniriaethol
	£'000	£'000	£'000	£'0 00	£'000	£'000
Cost neu brisiad						
Ar 1 Ebrill 2020	9,341	2,338	17,587	477	8,866	38,609
Ychwanegiadau	246	0	496	0	8,085	8,827
Asedau a gomisiynwyd yn ystod y flwyddyn	0	0	6,978	0	(6,978)	0
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	(6)	0	(451)	0	0	(457)
Mynegeo ac ailbriso	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiad	0	(1)	0	0	19	18
Ar 31 Mawrth 2020	9,581	2,337	24,610	477	9,992	46,997
Amorteiddiad						
Ar 1 Ebrill 2020	6,349	38	9,782	391	0	16,560
Taliadau yn ystod y flwyddyn	678	10	2,404	43	0	3,135

	Trwyddedau meddalwedd	Trwyddedau eraill	Gwariant datblygu meddalwedd	Gwefan	Asedau sy'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm asedau anniriaethol
	£'000	£'000	£'000	£'0 00	£'000	£'000
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	(6)	0	0	0	0	(6)
Mynegeoio ac ailbrisió	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiad	0	0	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2021	7,021	48	12,186	434	0	19,689
Swm cario ar 1 Ebrill 2020	2,992	2,300	7,805	86	8,866	22,049
Swm cario ar 1 Ebrill 31 Mawrth 2021	2,560	2,289	12,424	43	9,992	27,308
Cyllido asedau						
Yn eiddo	2,560	2,289	12,424	43	9,992	27,308
Swm cario ar 31 Mawrth 2021	2,560	2,289	12,424	43	9,992	27,308

Y swm a gedwir yn y gronfa ailbrisió ar gyfer yr asedau hyn ar 31 Mawrth 2021 oedd £632k.

8. Atebolrwydd ac offerynnau ariannol

8.1 Atebolrwydd ariannol

Mae'r rhwymedigaeth ariannol o £39,844k a adroddwyd yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol yn cynrychioli rhwymedigaeth o gytundebau gweithredu cronfeydd dŵr.,

Ym 1989, er mwyn preifateiddio, trafododd Llywodraeth Ei Mawrhydi gytundebau gweithredu cronfeydd dŵr gyda'r cwmnïau dŵr. Roedd y cytundebau hyn yn cynnwys taliadau sefydlog (wedi'u mynegeo'n flynyddol ar y mynegai prisiau manwerthu) sy'n daladwy am byth i'r cwmnïau dŵr. Mae Cyfoeth Naturiol Cymru bellach yn gyfrifol am y taliadau i Dŵr Cymru.

Gan fod cyfanswm y rhwymedigaeth am byth wedi'i gyfrifo ar sail cost amorteiddiedig, ni fydd yn newid o flwyddyn i flwyddyn ac eithrio os bydd cytundeb yn dod i ben, sy'n annhebygol. Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn gallu adennill cost lawn cytundebau gweithredu cronfeydd dŵr gan gynnwys y mynegeo blynyddol trwy ei daliadau tynnu dŵr.

Talwyd £6,282k i Dŵr Cymru yn ystod 2021/22 (2020/21: £5,926k) ar gyfer y taliadau sefydlog wedi'u mynegeo. Mae'r rhain wedi'u cynnwys gyda thaliadau eraill o dan gytundebau gweithredu'r gronfa ddŵr yn Nodyn 5.

Mae rhwymedigaethau deddfwriaethol a gyflwynwyd yn ddiweddar yn ymwneud â safonau uwch ar gyfer gorlifdiroedd, pibellau ac argaeau ynghyd ag asedau sy'n dod i ddiwedd eu hoes ddefnyddiol wedi arwain at Dŵr Cymru yn gweithredu rhaglen gyfalaf dros wyth mlynedd ar draws dalgylchoedd Clwyd, Dwyfor, Aled, Dyfrdwy, Gwy a Tywi. Mae'r rhaglen hon o waith newydd wedi cynyddu costau yn sylweddol i lefelau digynsail sydd wedi arwain at Cyfoeth Naturiol Cymru yn cytuno ar amserlen taliadau cynyddrannol gyda Dŵr Cymru dros 13 mlynedd am gyfanswm cost amcanol o £39.4m.

Trwy 'lyfnhau' y costau hyn a thaliadau uwch hylaw ar gyfer y tynnwr, mae'r cyfleuster hwn wedi galluogi Cyfoeth Naturiol Cymru i ragweld Cyfrif Tâl Uned safonol cynaliadwy dros gyfnod y llinell amser hon. Adroddir ar y gost mewn cytundebau gweithredu cronfeydd dŵr yn nodyn 5, ac mae'r gwarged yn ystod y flwyddyn wedi'i ddiwynnu yn erbyn y symiau taladwy hirdymor yn nodyn 12. Adroddir am y gostyngiad cyfatebol yn yr incwm y gellir ei briodoli o fewn costau tynnu yn nodyn 6.1 a symiau derbyniadwy hirdymor yn nodyn 10.

8.2 Offerynnau ariannol

Gan fod gofyniad arian parod Cyfoeth Naturiol Cymru yn cael ei fodloni yn bennaf trwy gymorth grant, mae offerynnau ariannol yn chwarae rhan fwy cyfyngedig wrth greu a rheoli risgiau nag a fyddai'n berthnasol i gorff nad yw yn y sector cyhoeddus. Mae mwyafrif yr offerynnau ariannol yn ymwneud â chontractau i brynu eitemau anariannol yn unol â gofynion prynu a defnyddio disgwylidig Cyfoeth Naturiol Cymru, ac felly nid yw Cyfoeth Naturiol Cymru yn agored i risgiau mawr o ran credyd, hylifedd a'r farchnad.

O dan IFRS 9 defnyddir model Colled Credyd Disgwylidig (ECL) i amcangyfrif a rhoi cyfrif am golledion credyd disgwylidig ar gyfer yr holl asedau ariannol perthnasol. Mae amcangyfrif Cyfoeth Naturiol Cymru yn seiliedig ar ein profiad hanesyddol o golledion credyd a ddiwedderir ar gyfer problemau credyd hysbys yn y dyfodol.

9. Asedau Ariannol

	31 Mawrth 2022	31 Mawrth 2021
	£'000	£'000
Anghyfredol		
Coedwig Llyn Efyrrwy	16,807	13,528
Forest holidays	0	600
Ased cyfredol a gedwir i'w werthu		
Forest holidays	1,475	0
Total	18,282	14,128

Coedwig Llyn Efyrrwy

Mae Hafren Dyfrdwy yn gyfrifol am reoli'r goedwig yn Llyn Efyrrwy, casglu'r incwm a thalu'r costau cymharol. Mae gan Cyfoeth Naturiol Cymru rôl ymgynghorol o dan y cytundeb cynllun coedwigo ac mae'n derbyn 50% o'r gwarged gweithredu gan Hafren Dyfrdwy.

Forest Holidays

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn un o gyfranddalwyr lleiafrifol Forest Holidays trwy Forest Holidays LLP; sefydliad partneriaeth rhwng Cyfoeth Naturiol Cymru, Forestry England a Forestry Land Scotland. Yn ystod y flwyddyn, cyflwynodd Forest Holidays drefniadau ailgyllido lle nad oedd cyfle i gyfranddalwyr presennol ailfuddsoddi ac roedd rhwymedigaeth gyfreithiol ar Forest Holidays LLP i gefnogi'r prif gyfranddaliwr yn y canlyniad. Yn ystod 2021/22 cytunwyd y byddai Forest Holidays LLP yn gwaredu Forest Holidays. Cynhelir y gwerthiant yn gynnar yn 2022/23 a bydd Forest Holidays LLP yn cael ei ddiddymu. Yn y dyfodol, bydd y berthynas rhwng y tri sefydliad sector cyhoeddus a Forest Holidays yn un landlord a thenant, a bydd y taliadau presennol ar y lesau yn cael eu trosglwyddo i'r perchennog newydd.

10. Symiau masnach ac eraill yn dderbyniadwy

	31 Mawrth 2022	31 Mawrth 2021
	£'000	£'000
Yn ddyledus o fewn blwyddyn		
Symiau derbyniadwy masnach	5,538	5,481
Colled credyd disgwylidig	(93)	(871)
Asedau contract - Masnachol ac eraill	4,502	5,926
Incwm cronedig - Ffioedd a thaliadau	1,976	1,874
Incwm cronedig - Arall	6,881	1,033
Incwm cronedig - Incwm Ewropeaidd	1,746	942
TAW derbyniadwy	2,982	2,894
Cyn-daliadau	2,273	2,151
Ernes	713	0
Symiau derbyniadwy eraill	18	26
Cyfanswm	26,536	19,456
Yn ddyledus ar ôl blwyddyn		
Symiau derbyniadwy hirdymor	3,451	3,342
Cyfanswm masnach a symiau derbyniadwy eraill	29,987	22,798

11. Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod

	31 Mawrth 2022	31 Mawrth 2021
	£'000	£'000
Balans agoriadol	7,855	25,101
Newid net mewn arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod	1,138	(17,246)
Cyfanswm	8,993	7,855
Cadwyd y balansau canlynol ar 31 Mawrth		
Gwasanaeth bancio'r Llywodraeth	4,201	5,465
Cyfrifon banc eraill	4,790	2,388
Arian parod mewn llaw	2	2
Cyfanswm	8,993	7,855

Mae arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod yn cynnwys arian parod mewn llaw, darpariaethau ariannol (gweler Nodyn 1.10) a balansau cyfredol a gedwir yng nghyfrifon banc Gwasanaeth Bancio'r Llywodraeth a Barclays. Gellir eu trosi'n hawdd i symiau hysbys o arian parod, ac nid oes risg mawr iddynt o ran newidiadau mewn gwerth. Nid oes darpariaethau ariannol ar gael i'w defnyddio gan Cyfoeth Naturiol Cymru. Dim ond pan fydd gweithredwr y safle tirlenwi yn torri amodau'r drwydded y bydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn rhoi ystyriaeth ddyledus i dynnu'r ddarpariaeth sydd ar waith.

12. Symiau masnach ac eraill yn daladwy

	31 Mawrth 2022	31 Mawrth 2021
	£'000	£'000
Yn ddyledus ar ôl blwyddyn		
Croniad symiau taladwy masnach	18,986	15,576
Incwm Gohiriedig - Ffioedd a Thaliadau	4,546	4,265
Incwm Gohiriedig - Cyllid UE a chyllid arall	7,148	3,492
Rhwymedigaethau Contract - Ffioedd a Thaliadau	144	198
Rhwymedigaethau Contract - Masnachol	426	437
Tâl gwyliau	3,467	3,607
Symiau taladwy masnach	1,943	3,117
Bondiau a blaendaliadau	1,301	1,301
Prydlesi ariannol (cyfredol)	20	20
Symiau taladwy eraill	215	4
Trethi a diogelwch cymdeithasol	10	9
Cyfanswm	38,206	32,026
Yn ddyledus ar ôl blwyddyn		
Symiau taladwy hirdymor	2,874	3,193
Prydlesi ariannol (anghyfredol)	452	456
Incwm gohiriedig hirdymor	217	216
Bondiau a blaendaliadau hirdymor	190	190
Cyfanswm	3,733	4,055
Cyfanswm masnach a symiau taladwy eraill	41,939	36,081

13. Darpariaethau

	Grantiau £'000	Arall £'000	Cyfanswm £'000
Balans ar 1 Ebrill 2021	0	73	73
Darparwyd yn y flwyddyn	91	175	266
Rhyddhawyd yn y flwyddyn	0	(73)	(73)
Defnyddiwyd yn y flwyddyn	0	0	0
Balans ar 31 Mawrth 2022	91	175	266
Amseru amcangyfrifedig llif arian gostyngedig			
Dyledus o fewn blwyddyn	91	175	266
Dyledus rhwng un a phum mlynedd	0	0	0
Cyfanswm	91	175	266

Yn unol â gofyniad Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol (IAS) 37 (Darpariaethau, rhwymedigaethau amodol ac asedau amodol), lle mae hynny'n faterol berthnasol, mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn cydnabod darpariaeth ar gyfer rhwymedigaethau sy'n codi o ddigwyddiadau yn y gorffennol lle mae rhwymedigaeth bresennol ar y dyddiad adrodd, mae'n debygol y bydd gofyn i Cyfoeth Naturiol Cymru setlo'r rhwymedigaeth ac y gellir gwneud amcangyfrif ariannol yn ddibynadwy.

Mae darpariaethau ar gyfer taliadau grant wedi'u cynnwys os oedd y gwaith a gafodd ei wneud gan y partneriaid grant wedi'i gwblhau ar neu cyn 31 Mawrth 2022, ond nad yw'r hawliad yn cael ei gyflwyno i Cyfoeth Naturiol Cymru tan fis Mehefin 2022. Mae gwerth y ddarpariaeth yn seiliedig ar y llythyr cynnig grant.

Mae darpariaethau eraill yn cynnwys taliadau iawndal i weithwyr cyflogedig y mae eu contractau cyflogaeth wedi'u diwygio mewn perthynas â dyletswyddau rota digwyddiadau ac ad-daliad sy'n ddyledus i gwsmer mewn perthynas â gwastraff peryglus. Cafodd y ddarpariaeth a ddygwyd ymlaen o £73k mewn perthynas â hawliad anaf personol ei rhyddhau yn ystod y flwyddyn.

Dangosir costau'r darpariaethau eraill ychwanegol yn nodyn 5. Mae'r ddarpariaeth ychwanegol ar gyfer y symudiad yn y golled credyd disgwylidig yn cael ei dangos yn nodyn 5, a chyfanswm y ddarpariaeth ar gyfer colled credyd disgwylidig yn nodyn 10 ac wedi ei gynnwys yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol o dan Masnach a symiau derbyniadwy eraill.

14. Rhwymedigaethau pensiwm

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn aelod o ddau gynllun pensiwn, Cynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (CSPS) a Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS).

14.1 Cynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil

Mae CSPS yn agored i bob gweithiwr newydd.

Darperir buddion pensiwn trwy drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. O 1 Ebrill 2015, cyflwynwyd cynllun pensiwn newydd ar gyfer gweision sifil – Cynllun Pensiwn y Gweision Sifil ac eraill neu alpha, sy'n darparu buddion ar sail cyfartaledd gyrfa gydag oedran pensiwn arferol sy'n hafal i oedran pensiwn y wladwriaeth yr aelod (neu 65 os yw'n uwch). O'r dyddiad hwnnw, ymunodd yr holl weision sifil newydd eu penodi a mwyafrif y rhai sydd eisoes mewn gwasanaeth ag alpha. Cyn y dyddiad hwnnw, roedd gweision sifil yn rhan o Brif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth sifil (PCSPS). Mae pedair rhan i'r PCSPS: tair sy'n darparu buddion ar sail cyflog terfynol (clasurol, premiwm neu glasurol plws) gydag oedran pensiwn arferol o 60; ac un yn darparu buddion ar sail gyrfa gyfan (nuvos) gydag oedran pensiwn arferol o 65.

Nid yw'r trefniadau statudol hyn yn cael eu hariannu gyda chost y buddion a delir gan arian a bleidleisir gan y Senedd bob blwyddyn. Mae pensiynau sy'n daladwy o dan gynlluniau clasur, premiwm, clasurol plws, nuvos ac alpha yn cynyddu'n flynyddol yn unol â deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau. Arhosodd aelodau presennol y PCSPS a oedd o fewn 10 mlynedd i'w hoedran pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012 yn y PCSPS ar ôl 1 Ebrill 2015. Bydd y rhai a oedd rhwng 10 mlynedd a 13 oed a phum mis o'u hoedran pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012 yn newid i alpha rywbryd rhwng 1 Mehefin 2015 a 1 Chwefror 2022. Oherwydd bod y Llywodraeth yn bwriadu cael gwared ar wahaniaethu a nodwyd gan y llysoedd yn y ffordd y cyflwynwyd diwygiadau pensiwn 2015 ar gyfer rhai aelodau, disgwylir, maes o law, y gall aelodau cymwys sydd wedi cwblhau gwasanaeth perthnasol rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022 gael hawl i wahanol fuddion pensiwn mewn perthynas â'r cyfnod hwnnw (a gallai hyn effeithio ar y gwerthoedd trosglwyddo cyfwerth ag arian parod a ddangosir yn yr adroddiad hwn – gweler isod). Mae buddion PCSPS pob aelod sy'n newid i alpha yn cael eu 'bancio', gyda'r rheini â buddion cynharach yn un o adrannau cyflog terfynol y PCSPS yn cael y buddion hynny yn seiliedig ar eu cyflog terfynol pan fyddant yn gadael alpha. Gall aelodau sy'n ymuno o fis Hydref 2002 ddewis naill ai'r trefniant buddion priodol wedi'u diffinio neu bensiwn rhanddeiliaid 'prynu arian' gyda chyfraniad cyflogwr (cyfrif pensiwn partneriaeth).

Mae cyfraniadau gweithwyr yn gysylltiedig â chyflog ac yn amrywio rhwng 4.6% ac 8.05% ar gyfer aelodau clasurol, premiwm, clasurol plws, nuvos ac alpha. Mae buddion clasurol yn cronni ar gyfradd o 1/80fed o'r enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth. Yn ogystal, mae cyfandaliad sy'n cyfateb i dair blynedd o'r pensiwn cychwynnol yn daladwy adeg ymddeol. Ar gyfer premiwm, mae buddion yn cronni ar gyfradd o 1/60fed o'r enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth. Yn wahanol i'r clasurol, nid oes cyfandaliad awtomatig. Yn ei hanfod, mae clasurol plws yn hybrid gyda buddion ar gyfer gwasanaeth cyn 1 Hydref 2002 wedi'u cyfrif yn fras yn unol â'r clasurol a'r buddion am wasanaeth o Hydref 2002 wedi'u cyfrifo fel yn y cynllun premiwm. Yn nuvos, mae aelod yn cronni pensiwn yn seiliedig ar enillion pensiynadwy yn ystod ei gyfnod o fod yn aelod o'r cynllun. Ar ddiwedd blwyddyn y cynllun (31 Mawrth), mae'r pensiwn a enillir gan yr aelod yn cael ei gredydu â 2.3% o'u henillion pensiynadwy yn y flwyddyn gynllun honno, ac mae'r pensiwn cronedig yn cael ei uwchraddio yn unol â deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau. Mae buddion yn y cynllun alpha yn cronni mewn ffordd debyg i nuvos, heblaw bod y gyfradd gronni yn 2.32%. Ym mhob achos gall aelodau ddewis ildio (cymudo) pensiwn am gyfandaliad hyd at y terfynau a bennir gan Ddeddf Cyllid 2004.

Mae'r cyfrif pensiwn partneriaeth yn drefniant pensiwn cyfraniad diffiniedig galwedigaethol, sy'n rhan o'r Legal & General Mastertrust. Mae'r cyflogwr yn gwneud cyfraniad sylfaenol rhwng 8% a

14.75% (yn dibynnu ar oedran yr aelod). Nid oes rhaid i'r gweithiwr gyfrannu, ond pan fydd yn gwneud cyfraniadau, bydd y cyflogwr yn cyfateb y rhain hyd at derfyn o 3% o'r cyflog pensiynadwy (yn ychwanegol at gyfraniad sylfaenol y cyflogwr). Mae cyflogwyr hefyd yn cyfrannu 0.5% arall o'u cyflog pensiynadwy i dalu cost yswiriant buddion risg a ddarperir yn ganolog (marw yn y swydd ac ymdeol oherwydd afiechyd).

Y pensiwn cronedig a ddyfynnir yw'r pensiwn y mae gan yr aelod hawl i'w gael pan fydd yn cyrraedd oedran pensiwn, neu'n syth ar ôl rhoi'r gorau i fod yn aelod gweithredol o'r cynllun os yw eisoes o oed pensiwn neu dros oed pensiwn. Yr oedran pensiwn yw 60 ar gyfer aelodau clasurol, premiwm a chlasurol plws, 65 ar gyfer aelodau nuvos, a'r uchaf o 65 neu Oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar gyfer aelodau alpha. (Mae'r ffigurau pensiwn a ddyfynnwyd ar gyfer swyddogion yn dangos pensiwn a enillwyd mewn cynlluniau PCSPS neu alpha, fel sy'n briodol. Pan fydd gan y swyddog fuddion yn y cynlluniau PCSPS ac alpha, y ffigur a ddyfynnir yw gwerth cyfun eu buddion yn y ddau gynllun ond gall rhan o'r pensiwn hwnnw fod yn daladwy o wahanol oedrannau).

Gellir dod o hyd i ragor o fanylion am drefniadau pensiwn y gwasanaeth sifil ar y wefan.

[Cynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil](#)

14.2 Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS)

Ar 1 Ebrill 2013, trosglwyddwyd gweithgareddau pensiwn Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru (AAC) i Cyfoeth Naturiol Cymru yn unol â chynllun trosglwyddo corff Cyfoeth Naturiol Cymru 2013 o dan Ddeddf Cyrff Cyhoeddus 2011. Mae gweithwyr Cyfoeth Naturiol Cymru a oedd yn weithwyr Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru yn parhau i fod yn aelodau o gronfa bensiwn Asiantaeth yr Amgylchedd (EAPF) fel corff derbyn.

Mae EAPF yn gweithredu cynllun pensiwn buddion wedi'u diffinio statudol, a lywodraethir yn bennaf gan reoliadau LGPS 2013 a rheoliadau LGPS (darpariaethau trosiannol, cynilion a diwygio) 2014. Gall y rhain newid dros amser. Mae mwy o fanylion am y gronfa bensiwn, gan gynnwys ei hadroddiad blynyddol a'i chyfrifon, ar wefan EAPF, www.eapf.org.uk

Cyfanswm tâl pensiwn LGPS ar gyfer Cyfoeth Naturiol Cymru ar gyfer y flwyddyn ariannol 2021/22 oedd £16,353k (£9,191k yn 2020/21). Aseswyd y tâl pensiwn sy'n ymwneud â'r cynllun yn unol â chynghor actiwari cymwys annibynnol gan ddefnyddio'r dull prisio uned amcanol i gyfrifo'r costau gwasanaeth. Trefniadau cyllido Cyfoeth Naturiol Cymru yw talu cyfraniadau'r cyflogwr i'r Gronfa Bensiwn naill ai bob mis neu fel taliadau cyfandaliad.

Roedd y prisiad actiwaraidd teirblwydd diweddaraf o'r EAPF ar 31 Mawrth 2019. Roedd yr asedau a gymerwyd am werth y farchnad (£3.6 biliwn) yn ddigonol i gynnwys 106% o werth rhwymedigaethau mewn perthynas â buddion gwasanaeth yn y gorffennol a oedd wedi cronni i aelodau. Derbyniodd Cyfoeth Naturiol Cymru argymhelliad yr actiwari annibynnol mewn perthynas â chyfraniadau cyflogwyr yn y dyfodol. Bydd y prisiad actiwaraidd tair blynedd nesaf ar 31 Mawrth 2022 a chaiff ei ddefnyddio i bennu cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr am y cyfnod tair blynedd gan ddechrau ar 1 Ebrill 2023.

Amcangyfrifodd yr adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol ar gyfer yr EAPF fod ganddo ddigon o asedau i fodloni 110% o'i rwymedigaethau disgwylidig yn y dyfodol ar 31 Mawrth 2022 ar sail ariannu barhaus. Mae cyfran Cyfoeth Naturiol Cymru o rwymedigaethau'r EAPF fel yr adroddir arnynt yn y datganiadau ariannol hyn yn cael ei chyfrifo gan ddefnyddio gwahanol ragdybiaethau actiwaraidd, sy'n ofynnol gan IAS19.

Mae dau brif wahaniaeth yn y rhagdybiaethau a ddefnyddir yn y datganiadau ariannol hyn ar sail gyfrifyddu (IAS 19) a'r rhai a ddefnyddir at ddibenion cyllido, fel yr adroddwyd gan EAPF. Mae'r gwahaniaethau hyn yn y rhagdybiaeth cyfradd ddisgownt a'r rhagdybiaeth cynnydd pensiwn a ddefnyddir i brisio rhwymedigaethau pensiwn. Mae cyfradd ddisgownt EAPF at ddibenion cyllido

yn seiliedig ar ddisgwyliad darbodus o'r enillion a gynhyrchir o'r portffolio o asedau sy'n eiddo i'r EAPF. Ar 31 Mawrth 2019, y gyfradd ddisgownt hon oedd 3.1% y flwyddyn. Mae'r gyfradd ddisgownt a ddefnyddir yn natganiadau ariannol Cyfoeth Naturiol Cymru (2.7% y flwyddyn) fel sy'n ofynnol gan IAS 19, yn seiliedig ar gynnyrch bondiau corfforaethol o ansawdd uchel heb unrhyw ragdybiaeth perfformiad ased ychwanegol. Mae tarddiad rhagdybiaeth cynnydd pensiwn at ddibenion cyfrifyddu wedi newid ers prisiad diweddaraf yr EAPF o ganlyniad i gyhoeddiadau diwygio RPI. Mae'r rhagdybiaeth o gynnydd pensiwn a adroddwyd gan yr EAPF, ar sail cyllido, yn caniatáu bwlch rhwng RPI a CPI o 1.0% y flwyddyn a phremiwm risg chwyddiant o 0.5% y flwyddyn. Fodd bynnag, mae'r rhagdybiaeth a adroddir yn y datganiadau ariannol hyn yn caniatáu bwlch cyn-2030 rhwng RPI a CPI o 1% a bwlch ar ôl 2030 o 0.1%. Y rhagdybiaethau cynnydd pensiwn o ganlyniad yw 2.0% y flwyddyn ar sail cyllido a 3.2% y flwyddyn yn unol ag IAS19. Felly, mae'r gyfradd ddisgownt termau real yn y datganiadau ariannol hyn 2.1% yn is na'r gyfradd a ddefnyddir yn yr EAPF at ddibenion cyllido. Mae'r gyfradd is hon yn arwain at roi gwerth sylweddol uwch ar y rhwymedigaethau at ddibenion cyfrifyddu.

Gwneir nifer o ragdybiaethau fel rhan o'r broses brisio actiwaraid. Nid yw'r rhagdybiaethau actiwaraid darbodus a ddefnyddir yn cynrychioli barn ar symudiadau cyflog posibl yn y dyfodol. Tybiwyd ym mhriiad actiwaraid 2019 y bydd taliadau pensiynau nawr ac yn y dyfodol yn cynyddu ar gyfradd o 2.5% y flwyddyn. Amcangyfrifir y bydd y cyfraniad sy'n daladwy gan Cyfoeth Naturiol Cymru, ac eithrio unrhyw gyfandaliadau dewisol, am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2023 oddeutu £0 gan ei fod wedi talu ei holl gyfraniadau cyflogwr arferol.,

Mae'r nodiadau isod yn nodi gofynion datgelu IAS 19 ar gyfer y flwyddyn gyfredol mewn perthynas â chyfranogiad Cyfoeth Naturiol Cymru yn yr EAPF. Gwnaed yr holl gyfrifiadau gan actiwari annibynnol cymwys. Dim ond ar gyfer cyfrifyddu y defnyddir y rhagdybiaethau sy'n sail i gyfrifo rhwymedigaeth net ar 31 Mawrth 2022, fel sy'n ofynnol o dan IAS 19. Nid yw'n ofynnol i'r rhwymedigaeth net yr adroddir amdano gael ei gyflawni fel cyfandaliad. Bydd cyfraniadau arian parod a delir gan Cyfoeth Naturiol Cymru i'r gronfa bensiwn yn parhau i gael eu pennu trwy gyfeirio at ragdybiaethau y cytunwyd arnynt ym mhob prisiad actiwaraid tair blynedd o'r cynllun.,

Ceir cydnabyddiaeth wirioneddol bod Cronfeydd Buddsoddi Cyfrifol wedi perfformio'n well yn ystod y pandemig byd-eang, gan helpu i ddiogelu gwerth ased net yr EAPF. Rhaid cofio bod cyflogwyr yn gallu gweithredu yn yr hirdymor trwy'r Gronfa Weithredol wrth ystyried goblygiadau ariannu lefel uchel siociau allanol. Roedd COVID 19 wedi amharu'n sylweddol ar farchnadoedd ym mis Mawrth 2020, ond gwelwyd adfywiad cadarn yn ystod blwyddyn 2020/21 a barhaodd yn 2021/22. Fodd bynnag, nid oes neb yn gwybod beth fydd effaith hirdymor COVID-19 ar yr economi ac ar gost hirdymor ariannu pensiynau buddion diffiniedig yn y pen draw.,

Bydd y digwyddiad allanol newydd a ddatblygodd yn Nwyrain Ewrop ym mis Chwefror 2022 yn cael effaith ar sawl agwedd ar ein bywydau ar hyn o bryd ac yn fwy hirdymor. Er bod pawb yn canolbwyntio, yn gwbl ddealladwy, ar oblygiadau'r goresgyniad i bobl Wcráin a'r sefyllfa ddaearyddol a gwleidyddol yn Ewrop, mae'r gronfa bensiwn wedi rhoi sylw priodol i'w chysylltiad ag asedau o Rwsia. Ychydig iawn o gysylltiad sydd rhwng y Gronfa ag asedau o'r fath, a dim ond 0.01% o bortffolio asedau'r EAPF sydd wedi'i fuddsoddi yn Rwsia. Mae gwerth yr asedau hyn wedi'u gostwng i ddim ac mae cyfarwyddiadau ar waith i werthu'r daliadau hyn os oes modd.

14.2.1 Rhagdybiaethau hirhoedledd ac ariannol

Cyfnod a ddaeth i ben	31 Mawrth 2022 % p.a.	31 Mawrth 2021 % p.a.
Cyfradd cynyddu pensiynau	3.20%	2.85%
Cyfradd cynyddu cyflogau	3.70%	3.35%
Cyfradd disgownt	2.70%	2.00%

Ar ddyddiad y prisiad diweddaraf, hyd rhwymedigaethau a ariennir gan y cyflogwr yw 22 mlynedd.

	Dynion	Menywod
Pensiynwyr presennol	21.9 o flynyddoedd	24.1 o flynyddoedd
Pensiynwyr y dyfodol	23.1 o flynyddoedd	26.0 o flynyddoedd

Mae ffigurau'n rhagdybio bod aelodau'n 45 oed ar y dyddiad prisiad ffurfiol diwethaf

14.2.2. Dadansoddiad sensitifrwydd

Newid mewn rhagdybiaethau ar 31 Mawrth 2022:	Cynnydd % bras i rwymedigaeth y cyflogwr	Swm ariannol bras (£000)
0.1% o leihad yn y Gyfradd Disgownt Real	2%	11,680
Cynnydd o flwyddyn yn nisgwyliad oes aelodau	4%	20,712
0.1% o gynnydd yn y Gyfradd Cynyddu Cyflogau	0%	2,482
0.1% o gynnydd yn y Gyfradd Cynyddu Pensiynau	2%	9,088

14.2.3. Hyd y rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio

Cyfrifwyd hyd y rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio (h.y. cyfartaledd wedi'i bwysoli o'r amser nes talu llif arian yn y dyfodol) ar gyfer aelodau'r cynllun a gyfrifwyd ar y prisiad teirblwydd diwethaf ar 31 Mawrth 2019 gan yr actiwari fel 22 mlynedd.

14.2.4. Gwerth Teg Asedau

Gwerth teg asedau ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022

Categori'r Ased	Wedi'i ddyfynnu 31 Mawrth 2022 (£000)	Heb ei ddyfynnu 31 Mawrth 2022 (£000)	Heb ei bennu 31 Mawrth 2022 (£000)	Cyfanswm 31 Mawrth 2022 (£000)	% 31 Mawrth 2022 (£000)
Gwarantau Ecwiti:					
Stoc Gyffredin	65,729.6	0.0	0.0	65,729.6	14%
Stoc a Ffefrir	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Hawliau/Gwarantau	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Asedau Ecwiti Eraill	1,273.4	0.0	0.0	1,273.4	0%
Gwarantau Dyled:					

Categori'r Ased	Wedi'i ddyfynnu 31 Mawrth 2022 (£000)	Heb ei ddyfynnu 31 Mawrth 2022 (£000)	Heb ei bennu 31 Mawrth 2022 (£000)	Cyfanswm 31 Mawrth 2022 (£000)	% 31 Mawrth 2022 (£000)
Bondiau Llywodraeth y DU	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Bondiau Corfforaethol	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Arall	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Cyfyngau Buddsoddi Cyfun:					
Ecwiti	0.0	141,236.6	0.0	141,236.6	30%
Bondiau	0.0	160,377.2	0.0	160,377.2	35%
Cronfeydd – Stoc Gyffredin	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Cronfeydd – Eiddo Tirol	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Cronfeydd – Cyfalaf Menter	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Cyfalaf Menter a Phartneriaethau:					
Partneriaethau ac Eiddo Tirol	0.0	72,686.6	0.0	72,686.6	16%
Buddsoddiad Arall:					
Gwarantau Dwbl	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Contractau Deilliadol:					
Ecwiti Deilliadol – Dyfodol	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Contractau FX i'r dyfodol	0.0	(124.4)	0.0	(124.4)	0%
Arian Parod a'r hyn sy'n Gyfwerth ag Arian Parod					

Categori'r Ased	Wedi'i ddyfynnu 31 Mawrth 2022 (£000)	Heb ei ddyfynnu 31 Mawrth 2022 (£000)	Heb ei bennu 31 Mawrth 2022 (£000)	Cyfanswm 31 Mawrth 2022 (£000)	% 31 Mawrth 2022 (£000)
Pob un	0.0	0.0	22,255.1	22,255.1	5%
Cyfanswm	67,003.0	374,176.0	22,255.1	463,434.1	100%

Gwerth Teg Asedau ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021

Categori'r Ased	Wedi'i ddyfynnu 31 Mawrth 2021 (£000)	Heb ei ddyfynnu 31 Mawrth 2021 (£000)	Heb ei bennu 31 Mawrth 2021 (£000)	Cyfanswm 31 Mawrth 2021 (£000)	% 31 Mawrth 2021 (£000)
Gwarantau Ecwiti:					
Stoc Gyffredin	94,234.9	0.0	0.0	94,234.9	22%
Stoc a Ffefrir	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Hawliau/Gwarantau	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Asedau Ecwiti Eraill	1,693.4	0.0	0.0	1,693.4	0%
Gwarantau Dyled:					
Bondiau Llywodraeth y DU	0.0	38,279.9	0.0	38,279.9	9%
Bondiau Corfforaethol	0.0	35,420.4	0.0	35,420.4	8%
Arall	0.0	2,432.6	0.0	2,432.6	1%
Cyfyngau Buddsoddi Cyfun:					
Ecwiti	0.0	108,165.2	0.0	108,165.2	25%
Bondiau	0.0	67,774.4	0.0	67,774.4	16%
Cronfeydd – Stoc Gyffredin	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Cronfeydd – Eiddo Tirol	0.0	14,145.8	0.0	14,145.8	3%
Cronfeydd – Cyfalaf Menter	0.0	88.9	0.0	88.9	0%
Cyfalaf Menter a Phartneriaethau:					
Partneriaethau ac Eiddo Tirol	0.0	53,992.5	0.0	53,992.5	12%

Categori'r Ased	Wedi'i ddyfynnu 31 Mawrth 2021 (£000)	Heb ei ddyfynnu 31 Mawrth 2021 (£000)	Heb ei bennu 31 Mawrth 2021 (£000)	Cyfanswm 31 Mawrth 2021 (£000)	% 31 Mawrth 2021 (£000)
Buddsoddiad Arall:					
Gwarantau Dwbl	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Contractau Deilliadol:					
Ecwiti Deilliadol – Dyfodol	0.0	0.0	0.0	0.0	0%
Contractau FX i'r dyfodol	0.0	(128.3)	0.0	(128.3)	0%
Arian Parod a'r hyn sy'n Gyfwerth ag Arian Parod					
Pob un	0.0	0.0	19,119.4	19,119.4	4%
Cyfanswm	95,928.3	320,171.4	19,119.4	435,219.1	100%

14.2.5 Newid mewn gwerth teg asedau cynllun, rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio a rhwymedigaeth net

Mae cost gyfredol y gwasanaeth yn cynnwys lwfans ar gyfer treuliau gweinyddu o 0.6% o'r gyflogres.

Cyfnod a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022	Asedau £(000s)	Rhwymedigaethau £(000s)	(Rhwymedigaeth) / ased net £(000s)
Gwerth teg asedau'r cyflogwr	435,219	0	435,219
Gwerth presennol rhwymedigaethau a ariennir	0	541,863	(541,863)
Gwerth presennol rhwymedigaethau nas ariennir	0	0	0

Cyfnod a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022	Asedau £(000s)	Rhwymedigaethau £(000s)	(Rhwymedigaeth) / ased net £(000s)
Sefyllfa agoriadol fel yr oedd ar 31 Mawrth 2021	435,219	541,863	(106,644)
Cost y gwasanaeth			
Cost bresennol y gwasanaeth	0	16,182	(16,182)
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol (gan gynnwys cwtogiadau)	0	171	(171)
Effaith setliadau	0	0	0
Cyfanswm cost y gwasanaeth	0	16,353	(16,353)
Llog net			
Llog incwm ar asedau'r cynllun	8,637	0	8,637
Cost llog ar rwymedigaeth buddion wedi'u diffinio	0	10,931	(10,931)
Effaith terfyn uchaf asedau ar log net	0	0	0
Cyfanswm llog net	8,637	10,931	(2,294)
Cyfanswm cost buddion wedi'u diffinio a gydnabyddir mewn elw neu (golled)	8,637	27,284	(18,647)
Llifoedd arian			
Cyfraniadau cyfranwyr i'r cynllun	2,132	2,132	0

Cyfnod a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022	Asedau £(000s)	Rhwymedigaethau £(000s)	(Rhwymedigaeth) / ased net £(000s)
Cyfraniadau'r cyflogwr	6,909	0	6,909
Cyfraniadau o ran buddion nas ariennir	0	0	0
Buddion a dalwyd	(8,345)	(8,345)	0
Buddion a dalwyd nas ariennir	0	0	0
Effaith cyfuniadau a gwarediadau'r busnes	0	0	0
Sefyllfa orffenedig ddisgwyliedig	444,552	562,934	(118,382)
Ailfesuriadau			
Newid mewn rhagdybiaethau ariannol	0	(42,935)	42,935
Newid mewn rhagdybiaethau demograffig	0	(3,083)	3,083
Profiad arall	0	892	(892)
Enillion ar asedau ac eithrio'r symiau sydd wedi'u cynnwys mewn llog net	18,882	0	18,882
Newidiadau yn y terfyn uchaf asedau	0	0	0
Cyfanswm ailfesuriadau a gydnabyddir yn incwm cynhwysfawr arall	18,882	(45,126)	64,008
Gwahaniaethau cyfnewid	0	0	0

Cyfnod a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022	Asedau £(000s)	Rhwymedigaethau £(000s)	(Rhwymedigaeth) / ased net £(000s)
Gwerth teg asedau'r cyflogwr	463,434	0	463,434
Gwerth presennol rhwymedigaethau a ariennir	0	517,808	(517,808)
Gwerth presennol rhwymedigaethau nas ariennir	0	0	0
Sefyllfa orffenedig fel yr oedd ar 31 Mawrth 2022	463,434	517,808	(54,374)

Amcangyfrifir bod gwerth presennol rhwymedigaethau a ariennir yn cynnwys oddeutu £298,149,000 mewn perthynas ag aelodau sy'n weithwyr, £87,497,000 mewn perthynas â phensiynwyr gohiriedig, a £132,162,000 mewn perthynas â phensiynwyr ar 31 Mawrth 2022. Mae gwerth teg asedau'r cynllun gan y cyflogwr tua 10% o gyfanswm y gronfa.

14.2.5 Newid mewn gwerth teg asedau cynllun, rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio a rhwymedigaeth net (parhad)

Cyfnod a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021	Asedau £(000s)	Rhwymedigaethau £(000s)	(Rhwymedigaeth) / ased net £(000s)
Gwerth teg asedau'r cyflogwr	372,071	0	372,071
Gwerth presennol rhwymedigaethau a ariennir	0	373,582	(373,582)
Gwerth presennol rhwymedigaethau nas ariennir	0	0	0
Sefyllfa agoriadol fel yr oedd ar 31 Mawrth 2020	372,071	373,582	(1,511)
Cost y gwasanaeth			

Cyfnod a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021	Asedau £(000s)	Rhwymedigaethau £(000s)	(Rhwymedigaeth) / ased net £(000s)
Cost bresennol y gwasanaeth*	0	9,119	(9,119)
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol (gan gynnwys cwctogiadau)	0	72	(72)
Effaith setliadau	0	0	0
Cyfanswm cost y gwasanaeth	0	9,191	(9,191)
Llog net			
Incwm llog ar asedau'r cynllun	8,506	0	8,506
Cost llog ar rwymedigaeth buddion wedi'u diffinio	0	8,623	(8,623)
Effaith terfyn uchaf asedau ar log net	0	0	0
Cyfanswm llog net	8,506	8,623	(117)
Cyfanswm cost buddion wedi'u diffinio a gydnabyddir mewn elw neu (golled)	8,506	17,814	(9,308)
Llifoedd arian			
Cyfraniadau cyfranwyr i'r cynllun	2,038	2,038	0
Cyfraniadau'r cyflogwr	2,036	0	2,036
Cyfraniadau o ran buddion nas ariennir	0	0	0
Buddion a dalwyd	(8,033)	(8,033)	0

Cyfnod a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021	Asedau £(000s)	Rhwymedigaethau £(000s)	(Rhwymedigaeth) / ased net £(000s)
Buddion a dalwyd nas ariennir	0	0	0
Effaith cyfuniadau a gwarediadau'r busnes	0	0	0
Sefyllfa Orffenedig Ddisgwyliedig	376,618	385,401	(8,783)
Ailfesuriadau			
Newid mewn rhagdybiaethau ariannol	0	152,421	(152,421)
Newid mewn rhagdybiaethau demograffig	0	6,837	(6,837)
Profiad arall	0	(2,796)	2,796
Enillion ar asedau ac eithrio'r symiau sydd wedi'u cynnwys mewn llog net	58,601	0	58,601
Newidiadau yn y terfyn uchaf asedau	0	0	0
Cyfanswm ailfesuriadau a gydnabyddir yn yr incwm cynhwysfawr arall	58,601	156,462	(97,861)
Gwahaniaethau cyfnewid	0	0	0
Gwerth teg asedau'r cyflogwr	435,219	0	435,219
Gwerth presennol rhwymedigaethau a ariennir	0	541,863	(541,863)

Cyfnod a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021	Asedau £(000s)	Rhwymedigaethau £(000s)	(Rhwymedigaeth) / ased net £(000s)
Gwerth presennol rhwymedigaethau nas ariennir	0	0	0
Sefyllfa orffenedig fel yr oedd ar 31 Mawrth 2021	435,219	541,863	(106,644)

Mae'r gost gwasanaeth gyfredol yn cynnwys lwfans ar gyfer treuliau gweinyddu o 0.6% o'r gyflogres.

15. Ymrwymïadau cyfalaf

Lle mae gan Cyfoeth Naturiol Cymru ymrwymïadau cyfalaf cytundebol na ddarperir ar eu cyfer yn y datganiadau ariannol, fe'u datgelir yn y tabl isod. Dangosir ymrwymïadau sy'n ymwneud â gwaith cyfalaf a wariwyd yn y flwyddyn yn nodyn 4.

	31 Mawrth 2022	31 Mawrth 2021
	£'000	£'000
Eiddo, peiriannau ac offer		
Peiriannau	553	392
Offer trafnidiaeth	728	205
Strwythurau gweithredol	439	1,096
Strwythurau cyhoeddus	125	108
Cyfanswm	1,845	1,801
Asedau anniriaethol		
Technoleg gwybodaeth – trwyddedau meddalwedd	14	22
Technoleg gwybodaeth – datblygu meddalwedd	151	581
Cyfanswm	165	603
Cyfanswm	2,010	2,404

16. Ymrwymïadau o dan brydlesi

Mae'r penderfyniad a yw trefniant yn brydles, neu'n cynnwys prydles, yn seiliedig ar sylwedd y trefniant hwnnw. Mae trefniant sy'n ddibynnol ar ddefnyddio ased penodol ac sy'n cyfleu'r hawl i ddefnyddio'r ased yn cael ei ystyried yn brydles.

Mae prydles cyllid yn un sy'n trosglwyddo'n sylweddol risgiau a buddion perchnogaeth ased i'r lesddeiliad. Mae prydles weithredol yn brydles heblaw prydles cyllid. Asesir prydlesi gan ddefnyddio'r meini prawf a nodir yn IAS 17 (prydlesi). Nid yw tir a gedwir o dan brydles cyllid yn cael ei ddibrisio.

Codir costau sy'n ymwneud â phrydlesi gweithredu ar y Datganiad o Wariant Net cynhwysfawr ar sail llinell syth dros dymor y brydles ac fe'u dangosir yn nodyn 5.

Mae prydlesi cyllid yn cael eu cyfalafu ar y dechrau ar lefel isaf gwerth teg yr ased ar brydles neu werth presennol yr isafswm taliadau prydles. Cofnodir dyled gyfatebol sy'n ddyledus i'r lesydd. Codir taliadau cyllid i'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr. Mae cerbydau a gedwir o dan brydles cyllid yn cael eu dibrisio dros dymor y brydles.

16.1 Prydlesi gweithredu

Rhoddir cyfanswm isafswm taliadau prydles yn y dyfodol o dan brydlesi gweithredu yn y tabl isod ar gyfer pob un o'r cyfnodau canlynol.

31 Mawrth 2022 Mae'r rhwymedigaethau o dan brydlesi gweithredu:

	Tir £'000	Adeiladau £'000	Cerbydau £'000	Cyfanswm £'000
Yn ddim hwyrach na blwyddyn	156	1,653	1,125	2,934
Yn hwyrach na blwyddyn a ddim hwyrach na phum mlynedd	250	4,555	2,237	7,042
Yn hwyrach na phum mlynedd	1,870	601	0	2,471
Cyfanswm gwerth rhwymedigaethau	2,276	6,809	3,362	12,447

31 Mawrth 2021 Mae'r rhwymedigaethau o dan brydlesi gweithredu:

	Tir £'000	Adeiladau £'000	Cerbydau £'000	Cyfanswm £'000
Yn ddim hwyrach na blwyddyn	117	1,484	994	2,595
Yn hwyrach na blwyddyn a ddim hwyrach na phum mlynedd	349	3,043	2,128	5,520
Yn hwyrach na phum mlynedd	1,998	1,054	0	3,052
Cyfanswm gwerth rhwymedigaethau	2,464	5,581	3,122	11,167

16.2 Prydlesi cyllidol

	31 Mawrth 2022 £'000	31 Mawrth 2021 £'000
Mae'r rhwymedigaethau o dan brydlesi gweithredu:		
Yn ddim hwyrach na blwyddyn	20	20
Yn hwyrach na blwyddyn a ddim hwyrach na phum mlynedd	47	48
Yn hwyrach na phum mlynedd	405	408
Cyfanswm gwerth rhwymedigaethau	472	476

16.3 Gweithredu IFRS16

Ar ôl 1 Ebrill 2022 bydd CNC yn defnyddio'r dull ôl-weithredol wedi'i addasu i weithredu IFRS 16, felly nid yw'r wybodaeth gymharol wedi'i hailddatgan ac mae'n parhau i gael ei hadrodd o dan IAS 17 "Prydlesi".

Mae cyfrifiad rhwymedigaeth y brydles a ragwelir ac asedau hawl i'w defnyddio wedi'u cynnwys isod.

Wrth ddefnyddio IFRS 16 ar gyfer pob prydles (ac eithrio yn yr achosion a nodir isod), bydd CNC yn gwneud y canlynol:

- a) cydnabod asedau hawl i'w defnyddio a rhwymedigaethau prydles yn y datganiad o'r sefyllfa ariannol, wedi'u mesur yn y lle cyntaf ar sail gwerth presennol taliadau prydles y dyfodol.
- b) cydnabod dibrisiad asedau hawl i'w defnyddio a llog ar rwymedigaethau prydles yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr; a
- c) gwahanu cyfanswm yr arian parod sydd wedi'i dalu i brif gyfran (a gyflwynir mewn gweithgareddau ariannu) a llog (a gyflwynir mewn gweithgareddau gweithredu) yn y datganiad o lifoedd arian.

Bydd effaith gronol mabwysiadu IFRS 16 yn cael ei chynnwys fel addasiad i ecwiti ar ddechrau'r cyfnod gweithredu.

Ar gyfer prydlesi tymor byr (cyfnod prydles o 12 mis neu lai) a phrydlesi asedau gwerth isel (fel peiriannau llungopïo), bydd CNC yn dewis cydnabod traul prydles ar sail llinell syth yn unol â'r hyn a ganiateir gan IFRS 16.

Bydd y draul hon yn parhau i gael ei chyflwyno mewn gwariant arall yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr.

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi effaith ddisgwyliedig mabwysiadu IFRS 16 ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2023:

	31 Mawrth 2022 £'000	Addasiadau - Prydlesau gweithredu £'000	Addasiadau -Prydlesau Ariannol £'000	1 Ebrill 2022 ar ôl Addasiad IFRS 16 £'000
Eiddo, peiriannau ac offer	2,020,356	0	(52,410)	1,967,946
Asedau Hawl i'w defnyddio	0	11,725	52,410	64,134
Rhagdaliad/croniad rhent	358	(358)	0	0
Symiau masnach yn daladwy (o fewn 1 blwyddyn)	(20)	0	20	0
Symiau masnach yn daladwy (ar ôl 1 blwyddyn)	(452)	0	452	0
Rhwymedigaeth prydles (cyfredol)	0	(2,683)	(20)	(2,703)
Rhwymedigaeth prydles (anghyfredol)	0	(8,684)	(452)	(9,136)
Cyfanswm	2,020,242	0	0	2,020,242

	1 April 2022 £'000
Prydles weithredu ar 31 Mawrth 2022 fel y'i datgelir o dan IAS 17	12,447

Rhagdaliad/croniad rhent	358
Swm gostyngol gan ddefnyddio cyfradd benthyca cynyddrannol ar 1 Ebrill 2022	(812)
Prydlesi â chyfnod llai na 12 mis/prydlesi gwerth isel	(237)
Eithriadau eraill (trwyddedau, hawliau etc.)	(31)
Cyfanswm	11,725

17. Ymrwymiadau ariannol eraill

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi ymrwymo i gontractau na ellir eu canslo na chawsant eu nodi yn nodyn 4 – Gwaith Cyfalaf a wariwyd yn y flwyddyn, nodyn 15 – Ymrwymiadau cyfalaf neu nodyn 16 – Ymrwymiadau o dan brydlesi. Cyfanswm y taliadau eraill y mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi ymrwymo iddynt ar 31 Mawrth 2022 yw:

	31 Mawrth 2022 £'000	31 Mawrth 2021 £'000
Yn ddim hwyrach na blwyddyn	24,681	16,540
Yn hwyrach na blwyddyn a ddim hwyrach na phum mlynedd	16,700	16,165
Yn hwyrach na phum mlynedd	1,390	1,343
Cyfanswm	42,771	34,048

18. Symiau derbyniadwy o dan brydlesi

Mae asedau (tir ac adeiladau) sy'n cael eu prydlesu i bartïon allanol o dan brydles weithredol yn cael eu cyfalafu yn unol â'r polisi asedau anghyfredol a amlinellir yn nodyn 7. Rhoddir cyfrif am incwm prydles weithredol ar sail llinell syth a'r isafswm yn y dyfodol. Dangosir taliadau prydles sy'n dderbyniadwy o dan brydlesi gweithredu na ellir eu canslo yn y tabl isod. Mae'r tabl yn cynnwys incwm a ragwelir o ffermydd gwynt, gan fod Cyfoeth Naturiol Cymru yn rheoli'r prydlesi hyn ar ran Llywodraeth Cymru a breindaliadau o'r rhaglen darparu ynni, mynediad trydydd parti, hydro a phrydlesi eraill.

	31 Mawrth 2022	31 Mawrth 2021
	£'000	Ailddatganwyd
		£'000
Yn ddim hwyrach na blwyddyn	14,076	13,774
Yn hwyrach na blwyddyn a ddim hwyrach na phum mlynedd	54,679	52,999
Yn hwyrach na phum mlynedd	205,465	222,455
Cyfanswm	274,220	289,228

Mae'r incwm o brydlesi fferm wynt yn cynrychioli rhan fawr o'r gwerthoedd a ddatgelir yn y tabl uchod. Lle mae ffermydd gwynt yn ddarostyngedig i Nodyn Cyngor Technegol 8: Cynllunio ar gyfer Ynni Adnewyddadwy (TAN 8), nid yw'r incwm yn cael ei gadw gan Cyfoeth Naturiol Cymru, ac mae'n yn cael ei ildio i Lywodraeth Cymru. Mae mwy o wybodaeth am yr incwm hwn ar gael yn nodyn 1.4.

Mae'r tabl yn cynnwys ymrwymadau o dan y Brydles Weithredol ar gyfer fferm wynt Clocaenog am y 25 mlynedd nesaf. Er na lofnodwyd y Brydles Weithredol ar 31 Mawrth 22, mae'r fferm wynt ei hun yn weithredol ac mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn derbyn rhenti breindal yn seiliedig ar drydan a gynhyrchir yn union fel y byddai o dan y cytundeb prydles weithredol. Llofnodwyd y brydles ar 6 Ebrill 2022.

Mae'r gwerthoedd cymharol ar gyfer 31 Mawrth 2021 wedi'u hailddatgan i gywiro gwall dyblygu mewn perthynas â'r brydles Forest Holiday ym Meddgelert. Mae'r ymrwymiad cyffredinol wedi'i leihau gan £3,898k.

19. Rhwymedigaethau digwyddiadol

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn datgelu rhwymedigaethau wrth gefn yn unol ag IAS 37 pan fo rhwymedigaeth bosibl yn bodoli, yn dibynnu a yw rhyw ddigwyddiad ansicr yn y dyfodol yn digwydd, neu a oes rhwymedigaeth bresennol yn bodoli ond nad yw'r taliad yn debygol, neu na ellir mesur y swm yn ddibynadwy.

Mae gan Cyfoeth Naturiol Cymru'r rhwymedigaethau wrth gefn canlynol:

	31 Mawrth 2022	31 Mawrth 2021
	£'000	£'000
Hawliadau gwerthu pren	60	250
Hawliadau difrod i eiddo	802	836
Atebolrwydd i'r cyhoedd a gweithwyr	94	44
Arall	0	17
Cyfanswm	956	1,147

Hawliadau gwerthu pren

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi derbyn hawliadau gan gwmni coed mewn perthynas â'i contract gyda Cyfoeth Naturiol Cymru. Mae'r swm a ddatgelir yn y tabl uchod yn ymwneud ag un hawliad..

Hawliadau difrod i eiddo

Difrod i eiddo yn sgil methiant draeniau a chwlfertau storm o ganlyniad i stormydd Ciara, Dennis ac Arwen.

Atebolrwydd cyhoeddus a gweithwyr

Mae gwerth deuddeg hawliad atebolrwydd i'r cyhoedd wedi'i gynnwys yn y tabl uchod. Mae'r hawliadau hyn yn ymwneud â niwed personol, difrod i eiddo a chwynion gweithwyr cyflogedig.

Hawliadau eraill

Mae gwerth dau hawliad yn ymwneud â difrod i eiddo wedi'u datrys yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022.

Rhwymedigaethau wrth gefn heb eu mesur

Yn unol ag IAS 37, mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn datgelu'r rhwymedigaethau wrth gefn heb eu mesur canlynol. Nid yw'r tabl uchod yn cynnwys gwerthoedd ar gyfer y rhwymedigaethau wrth gefn canlynol:

Hawliadau difrod i eiddo

Derbyniwyd pedwar deg wyth o hawliadau lle nad yw'r gwerthoedd wedi'u mesur eto.

Atebolrwydd i'r cyhoedd a gweithwyr

Mae un hawliad wedi'i wneud yn ymwneud â Beiciwr Mynydd, aelod o Foel Downhill Riders, a gafodd anaf difrifol ar un o'n llwybrau beicio.

Archwiliad Cyllid a Thollau EM

Mae archwiliad Cyllid a Thollau EM o driniaeth Cyfoeth Naturiol Cymru o weithio y tu allan i'r gyflogres(IR35) ar y gweill a bydd yn parhau yn ystod 2022/23. Datgelir rhwymedigaeth wrth gefn heb ei mesur i gydnabod y posibilrwydd y bydd rhwymedigaethau diffyg cydymffurfio yn deillio o'r archwiliad.

Clymog Japan

Mae chwe hawliad ar gyfer difrod a achoswyd gan Glymog Japan yn aros am farn arbenigol ar gostau posibl difrod ac atgyweirio.

20. Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd

Nid oes digwyddiadau i'w hadrodd ar ôl y cyfnod adrodd.

21. Dyddiad awdurdodi ar gyfer cyhoeddi

Mae Datganiadau Ariannol Cyfoeth Naturiol Cymru yn cael eu gosod gerbron y Senedd gan y Gweinidog Newid Hinsawdd, Julie James AS. Mae IAS 10 yn ei gwneud yn ofynnol i'r swyddog cyfrifyddu ddatgelu'r dyddiad pan gaiff y datganiadau ariannol eu hawdurdodi ar gyfer eu cyhoeddi. Y dyddiad awdurdodi ar gyfer cyhoeddi yw dyddiad adroddiad archwilio'r Archwilydd Cyffredinol ar dudalennau 81 i 85.

22. Partïon cysylltiedig

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn gorff a noddir gan Lywodraeth Cymru, sy'n cael ei ystyried yn barti cysylltiedig. Yn ystod y flwyddyn, mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi cael trafodion perthnasol sylweddol gyda Llywodraeth Cymru yn ystod busnes arferol (adroddir ar y cymorth grant a'r grantiau a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn yn y Datganiad o Ecwiti Trethdalwyr). Mae Cyfoeth Naturiol Cymru hefyd wedi cael trafodion gydag endidau eraill y mae Llywodraeth Cymru yn cael eu hystyried fel yr adran riant sef awdurdodau lleol a pharciau cenedlaethol Cymru, a thrafodion gydag adrannau eraill y llywodraeth a chyrrff eraill llywodraeth ganolog. Mae'r rhan fwyaf o'r trafodion hyn wedi bod gydag Asiantaeth yr Amgylchedd, y Comisiwn Coedwigaeth a Chyllid a Thollau EM.

Yn ystod y flwyddyn, fe ymrwymodd Cyfoeth Naturiol Cymru, yn ystod ei fusnes arferol, i'r trafodion canlynol gyda'r sefydliadau canlynol yr oedd gan aelodau'r bwrdd ac aelodau gweithredol neu bartïon cysylltiedig eraill fuddiant ynddynt. Nid oes gan y bwrdd na'r aelodau gweithredol unrhyw ran uniongyrchol yn y trafodion gyda'r partïon cysylltiedig hyn. Rydym wedi dangos trafodion am y flwyddyn lawn gan gynnwys lle mae aelodau wedi ymuno neu adael yn ystod y flwyddyn.

Sefydliad	Aelod	Natur y berthynas	Cyfanswm taliadau £'000	Cyfanswm incwm £'000	Swm sy'n Ddyledus gan at 31 Mawrth 2022 £'000	Swm sy'n Ddyledus i CNC ar 31 Mawrth 2022 £'000
Canals and River Trust	Priod Julia Cherrett	Ymddiriedolwr	0	2	0	2
Prifysgol Caerdydd	Steve Ormerod	Athro	67	10	31	0
Sefydliad Ymchwil Dŵr Prifysgol Caerdydd	Steve Ormerod	Cyd-Gyfarwyddwr				
Arsyllfa Llyn Brianne	Steve Ormerod a'i briod	Prif Ymchwilyr				

Sefydliad	Aelod	Natur y berthynas	Cyfanswm taliadau £'000	Cyfanswm incwm £'000	Swm sy'n Ddyledus gan at 31 Mawrth 2022 £'000	Swm sy'n Ddyledus i CNC ar 31 Mawrth 2022 £'000
Prifysgol Caerdydd						
Canolfan y Dechnoleg Amgen	Rosie Plummer	Ymddiriedolwr	0	1	0	0
DEFRA gan gynnwys: Cyd-bwyllgor Cadwraeth Natur a Chwmni Cefnogi	Karen Balmer	Aelod annibynnol o Bwyllgor Archwilio a Risg JNCC	35	0	0	42
Asiantaeth yr Amgylchedd	Steve Ormerod	Aelod o'r Grŵp Cynghori ar Wyddoniaeth	3,151	340	130	398
Groundwork Gogledd Cymru	Karen Balmer	Prif Weithredwr y Grŵp	1	0	0	0
Ymddiriedolaeth Bywyd Gwyllt Gogledd Cymru	Howard Davies	Ymddiriedolwr ac Is-lywydd Anrhydeddus	125	0	2	0

Sefydliad	Aelod	Natur y berthynas	Cyfanswm taliadau £'000	Cyfanswm incwm £'000	Swm sy'n Ddyledus gan at 31 Mawrth 2022 £'000	Swm sy'n Ddyledus i CNC ar 31 Mawrth 2022 £'000
Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	Rosie Plummer	Aelod o'r Bwrdd a benodwyd gan Lywodraeth Cymru	184	8	171	0
Plantlife International	Rosie Plummer	Ymddiriedolwr	52	0	29	0
RSPB	Steve Ormerod	Is-lywydd	726	28	552	1
Wild Ground	Karen Balmer	Prif Weithredwr y Grŵp	1	0	0	0

Yn ystod y flwyddyn, fe ymrwymodd Cyfoeth Naturiol Cymru, yn ystod ei fusnes arferol, i'r trafodiad uniongyrchol canlynol gyda'r aelod canlynol o'r bwrdd:

Member	Natur y trafodion	Cyfanswm taliadau £'000	Cyfanswm incwm £'000	Swm sy'n Ddyledus gan CNC ar 31 Mawrth 2021 £'000	Swm sy'n Ddyledus i CNC ar 31 Mawrth 2021 £'000
---------------	--------------------------	------------------------------------	---------------------------------	--	--

Geraint Davies	Cytundebau adran 16 o dan Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016	7	0	0	0
-----------------------	--	---	---	---	---